

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra Ekonomiky

Diplomová práce

Rozbor hospodaření vybraných nestátních neziskových organizací

Bc. Eliška Černá

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Eliška Černá

Projektové řízení

Název práce

Rozbor hospodaření vybraných nestátních neziskových organizací

Název anglicky

Economic analysis of selected non-governmental non-profit organizations

Cíle práce

Hlavními cíli práce je rozbor hospodaření vybraných nestátních neziskových organizací pomocí finanční analýzy, včetně následné komparace. Výsledky analýz mají také za úkol představit důležitost projektového řízení v rámci neziskových organizací. Úkolem je především na základě provedených finančních analýz vybraných nestátních neziskových organizací zhodnotit vývoj a způsob financování organizací a porovnáním zjistit odlišnosti v jejich hospodaření. Na základě provedeného rozboru hospodaření následně vyvodit závěry, případné návrhy a doporučení na zlepšení financování jednotlivých nestátních neziskových organizací. Rozbor hospodaření jednotlivých nestátních neziskových organizací bude proveden za období 2007 až 2017.

Metodika

Práce bude rozdělena na 3 hlavní části. První část bude teoretická (literární rešerše), bude založena na analýze literárních zdrojů a dalších dokumentů, s jejichž pomocí se studentka seznámí se stavem řešené problematiky. Základním pramenem informací bude odborná literatura a právní normy týkající se dané oblasti. V teoretické části bude metodika spočívat v kompilaci, analýze a syntéze dat z příslušné literatury a dalších odborných zdrojů.

Druhá – praktická část bude analytická. Založena bude na využití dostupných dat z finančních výkazů vybraných neziskových organizací. Na základě finanční analýzy dojde ke komparaci hospodaření vybraných nestátních neziskových organizací. Součástí bude též i obecná charakteristika vybraných nestátních neziskových organizací. Závěrečná část se zaměří právě na vyhodnocení získaných dat a na případná doporučení analyzovaným nestátním neziskovým organizacím.

Doporučený rozsah práce

60 – 90 stran

Klíčová slova

Neziskový sektor, nestátní nezisková organizace, občanský zákoník, dotace, rekodifikace, finanční analýza, zapsaný spolek, daň z příjmu právnických osob, Pionýr z.s., Baobab z.s., Junák – český skaut.

Doporučené zdroje informací

BOUKAL, Petr. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9.

ČEPELKA, Oldřich. Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie. Vyd. 1. Liberec: Omega, 2003. ISBN 80-902376-4-9.

HYÁNEK, Vladimír. Ekonomika neziskových organizací. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. Distanční studijní opora.

Ing. Anna Pelikánová Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0998-2

Nový občanský zákoník 89/2012 Sb.: aktuální úplné znění od 1. ledna 2018. Praha: Verlag Dashöfer

RYŠÁVKOVÁ, Veronika. Nový občanský zákoník úplně pro všechny. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-247-5157-3.

SALAMON, Lester M a Helmut K ANHEIER. Social origins of civil society: explaining the nonprofit sector cross-nationally. Baltimore: The Johns Hopkins University. Institute for policy studies, 1996. Working papers of the Johns Hopkins comparative nonprofit sector project, Number 22. ISBN 1-886333-26-2.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MATÁTKOVÁ. Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace. Praha: Grada, 2012.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jiří Čermák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 18. 2. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozbor hospodaření vybraných nestátních neziskových organizací" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.03.2019

Poděkování

Rád(a) bych touto cestou poděkoval(a) Ing. Jiřímu Čermákovi Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce a cenné rady, které mi pomohli tuto práci zpracovat a zkompletovat.

Rozbor hospodaření vybraných nestátních neziskových organizací

Souhrn

Následující diplomová práce je zaměřena na rozbor hospodaření a čerpání dotací vybraných neziskových organizací. Hlavním cílem je zjištění rozdílů ve financování vybraných NNO a analýza nových možností financování pro jednotlivé subjekty. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. První z nich – teoretická, je zaměřena především na definování neziskové organizace jako takové, dále na NNO v kontextu české legislativy a v neposlední řadě na NNO v kontextu Evropské Unie.

Dále teoretická část hovoří o rekodifikaci českého občanského zákoníku, stručně také zmiňuje účetnictví a daňovou politiku, jež jsou úzce spjaté s fungováním NNO. Poslední část teoretické části práce je věnována financování neziskového sektoru.

Praktická část práce je věnována třem konkrétním subjektům.

- Pionýr, z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno
- Junák - český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s.
- Baobab, z.s.

V praktické části jsou analyzovány roční příjmy a výdaje subjektů, které jsou dále rozpracovány a porovnány. Na základě dosažených výsledků jsou v práci uvedena případná doporučení. Využití doporučení by mělo vést ke zlepšení čerpání dotačních prostředků a tím i k navýšení finančních prostředků potřebných pro činnost, což by mělo vést ke zkvalitnění poskytovaných služeb.

V závěru práce jsou shrnuty výsledky porovnávání hospodaření jednotlivých subjektů a doporučeny další možné zdroje financování, především čerpání dalších zdrojů z dosud nevyužívaných dotačních programů různých institucí.

Klíčová slova: Neziskový sektor, nestátní nezisková organizace, občanský zákoník, dotace, rekodifikace, finanční analýza, zapsaný spolek, daň z příjmu právnických osob, Pionýr z.s., Baobab z.s., Junák – český skaut

Abstract

The following thesis is focused on the analysis of financing and drawing of subsidies of selected non-profit organizations. The main objective is to identify differences in funding for selected NGOs and to analyze new funding opportunities for individual entities. The thesis is divided into theoretical and practical part. The first one - the theoretical one - is focused mainly on defining a non-profit organization as such, on NGOs in the context of Czech legislation and last but not least on NGOs in the context of the European Union.

Furthermore, the theoretical part discusses the recodification of the Czech Civil Code, also briefly mentions accounting and tax policy, which are closely linked to the functioning of NGOs. The last part of the theoretical part is devoted to the financing of the non-profit sector.

The practical part is devoted to three specific subjects.

- Pionýr, z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno
- Junák - český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s.
- Baobab, z.s.

In the practical part are analyzed the annual income and expenditure of subjects, which are further elaborated and compared. Based on the results, there are possible recommendations in the thesis. The use of recommendations should lead to an improvement in the use of subsidy funds and thus to an increase in the financial resources needed for activities, which should lead to an improvement in the quality of services provided.

The conclusion summarizes the results of comparing the management of individual entities and recommends other possible sources of financing, especially the drawing of other resources from the unused subsidy programs of various institutions.

Keywords: Non-profit sector, non-governmental non-profit organization, civil code, subsidies, recodification, financial analysis, registered association, corporate income tax, Pionýr, z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno, Junák - český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s., Baobab z.s

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíle a metodika.....	11
2.1	Cíle	11
2.2	Metodika	11
3	Teoretická východiska.....	14
3.1	Charakteristika neziskového sektoru.....	14
3.2	NNO v legislativě.....	16
3.2.1	NNO v kontextu české legislativy	16
3.2.2	NNO jako daňový poplatník	17
3.2.3	České neziskové organizace v kontextu Evropské unie	21
3.3	Občanské sdružení a zapsaný spolek	22
3.3.1	Občanské sdružení	22
3.3.2	Rekodifikace občanského práva v České republice.....	23
3.3.3	Zapsané spolky	25
3.3.4	Účetnictví zapsaného spolku	26
3.3.5	Daňová evidence.....	28
3.3.6	Další formy neziskových organizací.....	29
3.4	Financování chodu neziskových organizací.....	31
3.4.1	Vnější zdroje financí.....	33
3.4.2	Vlastní zdroje.....	40
4	Vlastní práce	44
4.1	Pionýr, z.s. – Pionýrská skupna Veteráni Kladno	44
4.2	Junák - český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s.	53
4.3	Baobab z.s.	59
4.3.1	Horizontální analýza aktiv	59
4.3.2	Vertikální analýza aktiv:.....	61

4.3.3	Horizontální analýza pasiv:	62
4.3.4	Vertikální analýza pasiv:	64
4.3.5	Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	65
4.3.6	Vertikální analýza nákladů:	67
4.3.7	Vertikální analýza výnosů:	68
4.3.8	Vývoj výsledku hospodaření:	69
4.4	Porovnání čerpaných zdrojů.....	70
4.5	Autarkie.....	73
4.5.1	Autarkie - Pionýr z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno	73
4.5.2	Autarkie - Junák - český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s.	74
4.5.3	Autarkie – Baobab z.s.	74
4.6	Doba obratu pohledávek	75
4.6.1	Doba obratu pohledávek – Pionýr z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno 76	
4.6.2	Doba obratu pohledávek – Junák – český skaut, středisko Stopa Kladno, z.s. 76	
4.6.3	Doba obratu pohledávek – Baobab z.s.....	77
5	Závěr.....	78
	Seznam použité literatury	81
	Webové zdroje:	82
	Oficiální dokumenty	82
	Seznam vzorců	82
	Seznam tabulek.....	83
	Seznam grafů:	84

1 Úvod

Neziskové organizace jsou nedílnou součástí každého demokratického státu. Neziskové organizace dávají lidem možnost se ve společnosti volně sdružovat, a tím nepřímo přispívat k fungování státu. Autoři Stejskal, Kuvíková a Maťátková ve své knize Neziskové organizace - Vybrané problémy ekonomiky popisuje fakt, že díky neziskovým organizacím se mohou lidé svobodně rozhodnout, jakým směrem se chtějí profilovat, jakým způsobem chtějí žít a jaké postavení chtějí mít ve společnosti (Kuvíková, Maťátková, Stejskal, 2012)

Neziskové organizace pomáhají státu zajistit komunitní služby v oblastech kulturních a sociálních. To státu napomáhá realizovat tyto aktivity dříve (a častěji mnohem efektivněji), než by bylo nutné, aby je převzala do rukou vláda.

Dle mezinárodních průzkumů je, co se kvality poskytování služeb neziskovými organizacemi týká, Česká republika na předních příčkách pomyslného žebříčku. Na druhé straně se kvalita služeb poskytovaných neziskovými organizacemi v České republice nedá srovnávat se službami poskytovanými na západě. Bohužel především z důvodu rozdílného financování neziskových organizací.

Financování neziskových organizací je v České republice přímo závislé na státním rozpočtu, neboť primárním zdrojem příjmů jsou pro tento typ organizací dotace ze státního rozpočtu. Nejčastěji jsou finance rozdělovány na základě grantových výzev, kdy je nezisková organizace povinna podat projektovou žádost, na jejímž základě je rozhodováno o poskytnutí či neposkytnutí finančních prostředků.

Vzhledem k faktu, že dotace ze státních rozpočtů nejsou dostačující pro řádný chod většiny neziskových organizací, jsou organizace nuceny shánět prostředky i jinde. Ve většině případů se neziskové organizace obrací na velké firmy s žádostí o finanční podporu. Velké korporace, které většinou mají vlastní nadaci (ČEZ, ČSOB, VEOLIA, TESCO), mají pro přidělování prostředků většinou stejný postup jako jednotlivá ministerstva, a je tedy nutné pro získání prostředků sepsat vhodný projekt.

Každá nezisková organizace má, vzhledem ke svému zaměření a velikosti rozdílné možnosti financování. Tyto odlišnosti lze analyzovat po provedení rozboru hospodaření, který je součástí praktické části diplomové práce.

2 Cíle a metodika

2.1 Cíle

Hlavním cílem je právě porovnání způsobu financování tří odlišných neziskových subjektů tak, aby bylo možné zjistit rozdíly v získávání finančních prostředků a najít tak pro jednotlivé subjekty nové možnosti v zajišťování financí pro cílové aktivity těchto subjektů.

Dalším cílem je poukázat na důležitost projektového řízení v neziskových organizacích, neboť většina aktivit je řízena a financována skrze jednotlivé projekty.

Posledním cílem diplomové práce je přiblížit podmínky financování a celého chodu neziskových organizací z hlediska účetnictví, daňové politiky a dalších práv a povinností vztahujících se na neziskové organizace a organizace s nimi spolupracující.

2.2 Metodika

Následující práce je zaměřena především na NNO v České republice. V první řadě zde jsou obecně popsány NNO a následně se práce zaměřuje na financování a dotační systémy, které využívají tři vybrané subjekty. V jedné kapitole se též práce věnuje rekodifikaci občanského zákoníku v České republice.

V diplomové práci jsou užity různé metody získávání informací. V teoretické části jsou sbírány informace především z dostupných literárních zdrojů a zákonů formou orientační rešerše. Jsou zde uvedeny především teoretická východiska, která jsou důležitá pro zpracování této práce. Dále se teoretická část zabývá pojmy, které jsou důležité pro finanční analýzu, která je provedena v druhé části práce. Pro tuto část byly použity především knižní publikace a internetové zdroje uvedené v seznamu zdrojů.

V praktické části práce je provedena finanční analýza jednotlivých subjektů. Tato analýza byla provedena metodou syntézy, kdy díky datům pro jednotlivé roky bylo možné popsat celkové finanční fungování organizací. Vzhledem k tomu, že středisko Stopa a pionýrská skupina Veteráni Kladno vedly ve sledovaných letech pouze daňovou evidenci je uveden zjednodušený rozbor financování. V této části jsou zobrazeny příjmy a výdaje jednotlivých subjektů v letech 2007 - 2017 a dále majetkové poměry obou subjektů. Díky těmto údajům bylo možné sledovat hospodářský výsledek u sledovaných organizací.

Pro ucelení rozboru hospodaření pak byla použita indukční metoda, díky které bylo možné vytvořit z dostupných dat jednotlivých roků ucelený pohled na financování zmíněných organizací.

V další části praktické práce je dále proveden finanční rozbor subjektu Baobab z.s., který na rozdíl od výše zmíněných vede podvojně účetnictví. V této části je provedena nejprve horizontální a vertikální analýza aktiv a pasiv a následně rozbor hospodářského výsledku. Stejně jako u předchozích subjektů zde byla použita metoda syntézy dat z jednotlivých let a následně indukce pro vyvození závěrů o dlouhodobém hospodaření organizace.

V následující části práce je provedena analogie způsobu čerpání různých finančních prostředků jednotlivými subjekty. Dále je pak provedeno doporučení, jakým způsobem je možné navýšit prostředky jednotlivých subjektů.

Díky těmto datům je dále v práci spočtena autarkie, díky které je možné sledovat míru soběstačnosti všech tří organizací. Autarkie byla pro pionýrskou skupinu Veteráni Kladno a pro středisko Stopa spočtena vzhledem k příjmům a výdajům. Dále pro zapsaný spolek Baobab vzhledem k výnosům a nákladům. Autarkie byla spočtena podle následujících vzorců dle Kraftové (Kraftová, 2002). U hodnot autarkie se za dobrý výsledek považují hodnoty nad 90%.

Autarkie vzhledem k příjmům a výdajům:

$$A_{cf} = \frac{P_y}{V_e} \quad (1)$$

Autarkie vzhledem k nákladům a výnosům:

$$A_{HV-H\check{c}} = \frac{V_{H\check{c}}}{N_{H\check{c}}} \quad (2)$$

Dále byla na základě zpracovaných dokumentů spočtena doba obratu pohledávek, která udává, jak rychle organizace získá zpět své pohledávky od odběratelů. Hodnota nám říká,

jak dlouho firma průměrně financuje své odběratele. Čím nižší je doba obratu pohledávek, tím méně financí organizace potřebuje k financování pohledávek. Pozitivní hodnoty tohoto ukazatel se pohybují v řádu 30 dnů.

Doba obratu pohledávek byla spočtena na základě vzorců, které uvádí webová stránka pro podnikatele www.altaxo.cz. Nejprve byl vypočten počet obrátek a z něj následně doba obratu pohledávek.

$$\text{počet obrátek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}} \quad (3)$$

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{360}{\text{počet obrátek}} \quad (4)$$

V další části práce je pak proveden rozbor možnosti financování z dalších doposud nevyužívaných zdrojů. Tento rozbor je prováděn komparací dosavadního čerpání zdrojů jednotlivých organizací.

V závěru práce je provedeno zhodnocení způsobu hospodaření jednotlivých organizací. Především jsou zde navrhovány možné způsoby získávání prostředků pro jednotlivé organizace. Práce je přínosem především z hlediska různorodých zdrojů finančních prostředků a rozdílného financování fungování organizace z hlediska směru výdajů.

3 Teoretická východiska

Teoretická část práce je zaměřena na charakteristiku neziskového sektoru. Jsou zde uvedena teoretická východiska a vymezeny neziskové organizace

V teoretické části práce jsou rozebrány různé typy neziskových organizací, dále vymezeny neziskové organizace v rámci české a evropské legislativy a v neposlední řadě stručně popsáno financování neziskových organizací.

3.1 Charakteristika neziskového sektoru

Nezisková organizace, jak už z názvu vyplývá není zakládána primárně za účelem vlastního obohacení. Neziskovost je v pravém slova smyslu chápána v tom, že finance získané organizací jsou navraceny zpět do aktivit organizace a není tím vytvářen zisk členů organizace.

Neziskový sektor je tedy nedílnou součástí naší společnosti, jehož hlavním cílem je zajištění základních potřeb společnosti. *Neziskovým sektorem (nejčteněji používanou kategorií) rozumíme soubor všech neziskových organizací v zemi, které vyhovují tzv. strukturálně-operacionální definici neziskových organizací L.M. Salamona a H.K. Anheira. (Petr Boukal, 2009).*

Neziskové organizace definuje ve své knize Anna Pelikánová následovně:

Neziskové organizace (dále jen NO) jsou důležitou součástí společnosti. Tyto organizace sdružují miliony občanů, poskytují širokou paletu služeb, napomáhají rozvoji společenského, ekonomického a nakonec i politického života. Význam nespočívá pouze v přidané ekonomické hodnotě či podílu na celkové zaměstnanosti, ale je vzhledem ke svému dopadu na takřka všechny sféry života společnosti mnohem komplexnější (Pelikánová, 2016)

Neziskové organizace jsou zakládány pro charitativní účely a jejich úkol není pevně definován. Neziskové organizace jsou zaměřeny na nejrozumnější oblasti našeho života od sportu, přes kulturu, vzdělávání, sociální a zdravotní péči, rozvoj mládeže, po ekologii etc.)

V České republice jsou NO rozděleny do dvou primárních skupin. První skupinou jsou NO zřizované státem (státní, vládní). Ty se obvykle starají o veřejnou správu, a patří mezi ně především příspěvkové organizace, organizační složky státu, kraje či obce. Druhou

skupinou jsou nestátní (nevládní, občanské, soukromé) neziskové organizace, které jsou zakládány na principu sdružování lidí se stejným zájmem či záměrem. Nestátní neziskové organizace poskytují lidem služby v oblastech, v kterých jim je nemůže poskytnout stát, nebo minimálně ne v takovém rozsahu a kvalitě. Je to cesta, jak se mohou lidé věnovat svým koníčkům, pořádat veřejné akce a podobně. Typickým příkladem nestátní neziskové organizace je v České republice zapsaný spolek, nebo nadace. Hlavním rozdílem mezi těmito dvěma skupinami je ten, že NNO jsou soukromé a nemají žádnou přímou vazbu na stát.

R. Duben (1996) mluví o NNO jako o *organizaci, jejíž založení (ne vznik), její hlavní záměr, orgány, řízení, tak i zánik nejsou navázány na rozhodování státního orgánu. To znamená že mu NNO není podřízena. Zároveň jde, dle Dubena o organizaci, jejímž posláním není dosahování zisků a jejich přerozdělování mezi členy* (Duben, 1996).

Poslední větu předešlého odstavce (a zároveň i princip neziskových organizací) popisuje ve své knize i pan Rektořík, který mluví o nevládní neziskové organizaci ve smyslu tom, že NNO stojí mimo obchodní zákoník. To znamená, že se jedná o organizace, které nejsou zřizovány za účelem podnikání (Rektořík, 1998). Tato definice je však od doby platnosti NNO nepřesná, neboť obchodní zákoník byl díky rekodifikaci zrušen.

Další definicí, která je v kontextu neziskových organizací uváděna je tzv. funkcionální definice. Ta do svého výčtu zahrnuje aktivity, jako jsou prosazování svobody, zapojení občanů a poskytování služeb společnosti za účelem prosadit nějaké změny, které jsou v souladu s veřejným blahem.

Nestátní neziskové organizace mohou být definovány pomocí pěti bodů (mezinárodní klasifikace – Salamon, Anheier, 1997):

institucionalizované (organized) – tj. mají jistou institucionální strukturu, jistou organizační skutečnost, bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány;

soukromé (private) – tedy jsou institucionálně odděleny od státní správy, ani jí nejsou řízeny. To neznamená, že nemohou mít významnou státní podporu nebo že ve vedení nemohou být mj. státní úředníci. Rozhodující je zde fakt, že základní struktura neziskových organizací je ve své podstatě soukromá.

neziskové (non-profit) – ve smyslu nerozdělování zisku, tj. nepřipouští se u nich žádné přerozdělování zisků vzniklých z činnosti organizace mezi vlastníky nebo vedení organizace. Neziskové organizace mohou svou činností vytvářet zisk, ovšem ten musí být použit na cíle dané posláním organizace.

samosprávné a nezávislé (self-governing) – jsou vybaveny vlastními postupy a strukturami, které umožňují kontrolu vlastních činností, tzn. že neziskové organizace nejsou ovládány zvenčí, ale jsou schopny řídit samy sebe. Nekontroluje je ani stát, ani instituce stojící mimo ně.

dobrovolné (voluntary) – využívají dobrovolnou účast na svých činnostech. Dobrovolnost se může projevovat jak výkonem neplacené práce pro organizaci, tak formou darů nebo čestné účasti ve správních radách.

Pro ještě větší přehlednost dále uvádějí dvě další kritéria a těmi jsou:

Nenáboženská organizace – myšleno v tom smyslu, že primárním účelem není šíření náboženství.

Nepolitická organizace – ve smyslu toho, že primárním účelem není politizace, nebo volební kampaně.

3.2 NNO v legislativě

V následujících odstavcích jsou rozebrány neziskové organizace v kontextu české a evropské legislativy a vyzdvíženy nejdůležitější právní souvislosti. Je zde také uvedeno propojení neziskových organizací s daňovým systémem České republiky.

3.2.1 NNO v kontextu české legislativy

V České republice má odpovědnost za koordinaci, poradenství a financování nevládních organizací Rada vlády pro nevládní organizace. Je to jakýsi spojovací prvek mezi vládou a nevládními organizacemi. Rada vlády poskytuje vládní materiály týkající se nevládních organizací a podmínek pro jejich práci v České republice. Definice nevládních organizací v důsledku Rady vlády ukazuje postoj společnosti k neziskovému sektoru. Je součástí metodiky pro finanční analýzu pro roční rozpočet vlády.

Definice NNO, kterou udává Rada vlády ukazuje přístup společnosti k neziskovému sektoru. Tato definice je součástí metodiky pro financování a finanční analýzy pro roční rozpočty ze strany vlády.

Rada vlády rozlišuje NNO v následujících kategoriích:

- Občanské sdružení
- Nadace a nadační fondy
- Církevní právnické osoby zřizované církví či náboženskou společností
- Obecně prospěšná společnost

3.2.2 NNO jako daňový poplatník

Neziskové organizace v České republice podléhají zdanění, nicméně je jeho rozsah menší než v případě podnikatelských subjektů, které jsou zakládány primárně za účelem dosažení zisku. U NNO jsou proto zavedeny nejružnější daňové úlevy a slevy. Ač daňové právo nezavádí termín nezisková organizace je tento termín běžně používán.

Tyto neziskové organizace jsou hlouběji popsány v zákoně o daních z příjmů. Důvodem pro takto nastavenou daňovou politiku NNO je podpora zakládání a celkové existence neziskových organizací.

V širším kontextu definuje zákon o daních z příjmů nevládních organizací n. 586/1992 Sb., § 17. Tento zákon vysvětluje Vladimír Penc ve svém komentáři k zákonu o dani z příjmu (Pelc, 2015). Tento zákon popisuje nevládní organizace jako právnické osoby, které neexistují z důvodu vlastního zisku. Tento zákon zavádí pojmy, dle kterých definuje poplatníky daně z příjmu právnických osob:

- *právnická osoba,*
- *organizační složka státu,*
- *podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,*
- *podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,*
- *fond penzijní společnosti, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí fond obhospodařovaný penzijní společností podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,*

- *svěřenský fond podle občanského zákoníku,*
- *jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena, poplatníkem,*
- *fond ve správě Garančního systému finančního trhu podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu*

Vzhledem k rekodifikaci občanského zákona, který vešel v platnost 01.01.2014 vchází do povědomí nový termín „veřejně prospěšný poplatník“. Vychází z definice veřejného blaha upraveného v novém občanském právu. Veřejně prospěšný poplatník je právnická osoba, jejímž cílem je přispět k obecnému blahu. Jako daňový veřejně prospěšný poplatník může být označena právnická osoba, a to pouze tehdy, pokud se na rozhodování podílí bezúhonní jednotlivci, pokud tato nevládní organizace získala svůj majetek ze zákonných zdrojů a používá svůj majetek k výkonu svých činností.

Pro lepší porozumění se lze odvolat na aktuální znění § 17a – daně z příjmu, který jasně vymezuje, kdo je a kdo není veřejně prospěšným poplatníkem, právě pro účely této daně.

Občanský zákoník rozděluje poplatníky následovně:

- *Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.*
- *Veřejně prospěšným poplatníkem není*
- *Obchodní korporace,*
- *Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář,*
- *Profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, s výjimkou organizace zaměstnavatelů,*
- *Zdravotní pojišťovna,*
- *Společenství vlastníků jednotek a*
- *Rodinná fundace, kterou se pro účely tohoto zákona rozumí nadace nebo nadační fond, které podle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře zakladatele nebo osob blízkých zakladateli, nebo jejichž činnost směřuje k podpoře zakladatele nebo osob blízkých zakladateli.*

Vzhledem k § 17 a definici registrovaných sdružení jsou tato sdružení zařazována mezi daňové poplatníky. Vzhledem k § 18 podléhají tyto subjekty dani z příjmu ze všech činností a z prodeje veškerého majetku, není-li stanoveno jinak, což je až příliš obecné, a proto je daň z příjmu právnických osob upravena v § 18, podle kterého není předmětem výnosu neziskového sektoru (veřejného dobrovolníka):

- *Příjmy z nepodnikatelské činnosti za podmínky, že výdaje (náklady) vynaložené podle tohoto zákona v souvislosti s prováděním této činnosti jsou vyšší,*
- *Dotace, příspěvek, podpora nebo jiná obdobná plnění z veřejných rozpočtů,*
- *Podpora od vinařského fondu,*
- *Výnos daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění, které plynou obci nebo kraji,*
- *Úplata, která je příjmem státního rozpočtu za*
- *Převod nebo užívání státního majetku mezi organizačními složkami státu a státními organizacemi,*
- *Nájem a prodej státního majetku,*
- *Příjmy z bezúplatného nabytí věci podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi*

Naopak tento zákon pevně stanovuje, které položky jsou součástí daně z příjmu za všech okolností. Jsou to příjmy získané:

- *Z reklamy,*
- *Z členského příspěvku,*
- *V podobě úroku,*
- *Z nájmného s výjimkou nájmu státního majetku.*

Tento odstavec § 18 - daně z příjmu upravuje i další podmínky pro posouzení plnění podmínek pro slevy na dani. Plnění těchto podmínek se vzhledem k různorodosti činností neziskových organizací posuzuje za celé daňové období. Daňové období je většinou stanoveno na jeden kalendářní rok. Stejně jako finanční období lze upravit i období daňové. V praxi to znamená, že období musí začít od prvního dne v měsíci a musí skončit v poslední den měsíce dvanáctého.

Pokud existují na jedné straně aktivity, jejichž příjmy jsou vyšší než jejich výdaje, ale na druhé straně jsou zde aktivity, jejichž výdaje jsou vyšší než příjmy, potom se do předmětu

daně zahrnují pouze aktivity, jejichž příjmy jsou vyšší než jejich výdaje. Z toho vyplývá že veřejně prospěšní poplatníci jsou povinni účtovat tak, aby bylo jasné zřejmé, které příjmy jsou předmětem daně, které naopak předmětem daně nejsou, nebo které jsou od daňové povinnosti z určitých důvodů osvobozeny. Za účelem splnění právních podmínek pro získání slev na dani musí nevládní organizace splnit tyto požadavky:

- Musí být zapsána do veřejného rejstříku vedeného příslušným soudem
- Musí vykonávat veřejné prospěšnou činnost - podle občanského zákona
- Musí být transparentní a veřejně kontrolovatelné
- Členové sdružení si nedělí zisk
- Veškerý zisk musí být použit nazpět pro účely organizace

U veřejně prospěšných poplatníků pak dochází k aplikaci již zmíněných úlev na dani, které jsou uplatňovány především pomocí tří skupin „daňových slev“:

Existují tři způsoby, prostřednictvím kterých stát zahrnuje financování neziskového sektoru. Tyto způsoby jsou:

- Vyřazení konkrétních plateb z předmětu daně
- Osvobození zvláštních plateb ze zdanění
- Další částečně zvýhodněné daňové režimy pro neziskové subjekty

První způsob, který vyjímá konkrétní platby z předmětu platby, vylučuje vybranou činnost z předmětu daně. V praxi to znamená, že některé příjmy nemohou být zahrnuty do základu pro počítání základu daně z příjmu právnické osoby.

Druhý způsob, výjimka ze zvláštních plateb ze zdanění, znamená, že konkrétní příjmy jsou započítávány do základu daně z příjmů, ale z neplyne z nich povinnost platit daně. Tato kategorie je také nejvíce využívána pro uplatnění daňových slev. Tyto výjimky mají mnoho podmínek a zpravidla jsou časově omezené.

Poslední způsob, další částečně zvýhodněné daňové režimy pro neziskové subjekty, opravňují organizace k tomu, aby snížily základ daně z důvodu určité procentní části (zákon daně z příjmů).

3.2.3 České neziskové organizace v kontextu Evropské unie

I přesto, že se Evropská unie snaží sjednotit legislativní hlediska v oblasti obchodu, mezinárodního bezpečnostního a právního sektoru, je neziskové odvětví oblastí, která zůstává plně v kompetenci daného státu. Je to především z toho důvodu, že zaměření a celé fungování neziskových organizací je dáno základními lidskými právy, kulturou, svobodou názorů, či náboženstvím.

Čepelka ve své knize uvádí, že podobně jako chybí jednotné právní uspořádání, není ani terminologie pro všechny státy EU stejná. Tento problém spočívá v odlišném pochopení neziskového sektoru v jednotlivých státech. V České republice je status neziskovosti dán právním typem organizace (Čepelka, 2003).

Financování neziskového sektoru je pochopitelně rozdílné napříč státy Evropské unie. Ve státech kontinentální Evropy (např. Francie, Německo) se na rozvoji a financování neziskových organizací podílí z velké části vláda, potažmo stát. Na druhé straně například ve Velké Británii se naopak na chodu těchto organizací podílejí především soukromé podniky. V těchto státech je velmi patrné partnerství mezi nevládními organizacemi a soukromými společnostmi, které činnost NNO podporují.

Díky vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 mají NNO novou příležitost, jak získávat finance pro svoje aktivity. Díky strukturálním fondům Evropské unie mohou neziskové organizace žádat o finanční pomoc skrze nejružnější granty. Výše takto získaných peněz každý rok roste. NNO mohou žádat o evropské dotace z nejružnějších oblastí, které se velmi často shodují právě s cíli neziskových organizací. Jde především o sociální aktivity, aktivity v oblasti vzdělání (například nové vzdělávací programy), rozvoj lidských zdrojů, volnočasové aktivity, udržitelné sociální podnikání a mnoho dalších.

Nyní lze o výše zmíněné finanční prostředky žádat v programovém období 2014-2020. Neziskové organizace, které se rozhodnou podat takovou žádost musí počítat s poměrně složitým procesem schvalování, neboť zájem o finance z Evropské unie poslední dobou roste a s tímto zájmem roste i počet podávaných žádostí v jednotlivých programových výzvách. S tímto faktem je spojeno i zpřísnování podmínek pro udělení dotace, a tak se žadatelé musí připravit na poměrně vysoké nároky při splňování formálních a obsahových podmínek při podávání žádosti. Při přidělení finančních prostředků je pak kladen velký důraz na transparentnost a integritu dané neziskové organizace. Správa těchto projektů je

poměrně náročnou prací a vyžaduje velkou pozornost a je časově náročná (například ve srovnání s dotací přidělenou městem, kdy většinou stačí po období, na které byly finance poskytnuty, doložit na co byly použity, a jaký to mělo přínos pro organizaci, je v evropském projektu vyžadována průběžná kontrola formou monitorovacích zpráv po určitých obdobích, kontroly z příslušného úřadu, auditu a podobně).

Dalším přínosem členství České republiky v Evropské unii v ohledu neziskových organizací je mezinárodní spolupráce. Ač jsou v každé zemi nastaveny odlišné podmínky pro fungování neziskových organizací, snaží se neziskové organizace vyvíjet aktivity pro mezinárodní spolupráci. Díky těmto mezinárodním aktivitám, které jsou pro dobrovolníky zajímavé už jenom možností cestovat v rámci nejrozličnějších programů a díky lepšímu povědomí o dobrovolnictví a aktivitách neziskových organizací, roste počet dobrovolníků každý rok. Z mezinárodních projektů, které se uskutečnily právě za podpory Evropské unie lze uvést jako příklad například projekt Evropský rok dobrovolnictví 2011, nebo mezinárodní tábor Train for Change.

3.3 Občanské sdružení a zapsaný spolek

Následující odstavce vymezují pojmy občanské sdružení a zapsaný spolek. Vysvětluje přeměnu občanských sdružení na zapsané spolky podle rekodifikace občanského zákoníku a popisuje změny, které tato rekodifikace znamenala.

3.3.1 Občanské sdružení

V právní formě v minulosti zastupovalo občanské sdružení skupinu fyzických nebo právnických osob. Občanské sdružení bylo samostatným právním subjektem s vlastní právní subjektivitou. Občanská sdružení byla zakládána pro dosahování určitého předem definovaného cíle souvisejícího s veřejným blahem. Občanská sdružení byla apolitická, a nenáboženská. Stejně tak nepopírala práva a názory svých členů v žádné oblasti (ať už politické, sociální, rasové, národní či jakékoli jiné). Občanské sdružení nebylo, jak již bylo uváděno výše, zřizováno pro osobní zisk.

Pro založení občanského sdružení bylo nutné jej registrovat na Ministerstvu vnitra a Českém statistickém úřadě. Základním dokumentem pro založení občanského sdružení byl

statut sdružení. Další informace o registraci sdružení jsou uvedeny v kapitole „Zapsané spolky“, neboť po rekodifikaci občanského práva došlo k transformaci občanských sdružení na zapsané spolky.

3.3.2 Rekodifikace občanského práva v České republice

V současné době se již výše zmiňovaný termín občanské sdružení nepoužívá, a to z důvodu rekodifikace občanského práva. Tento jev popisuje ve své knize A. Pelikánová. Popisuje zde, že v dubnu 2012 byl ve Sbírce zákonů ČR vyhlášen nový **zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**. Tímto zákonem byl nahrazen bývalý občanský zákoník a také mnoho dalších zákonů. Z těch nejdůležitějších je třeba zmínit např. zákon o sdružování občanů, zákon o nadacích a nadačních фондах, zákon o nájmu a podnájmu nebytových prostor, a obchodní zákoník (Pelikánová, 2016).

Kvůli této rozsáhlé rekodifikaci, která je platná od 1.1.2014, občanské právo nehovoří o občanském sdružení, ale zavádí nový termín – zapsaný spolek. Ve skutečnosti jde především o změny v terminologii. Hlavním důvodem této rekodifikace bylo spojení všech soukromě-právních vztahů do jednoho dokumentu. Nový občanský zákoník obsahuje mnoho zákonů, které byly v minulosti vydávány samostatně, a které byly NOZ zrušeny. Tento zákon zrušil i zákon o sdružování občanů č. 83 / 1990. Původní zákon ztrácí platnost a nahrazuje ho NOZ, který byl přijat 22.03.2012 a v platnost vešel 01.01.2014

Jak již bylo popsáno dříve, hlavní změny byly provedeny v terminologii. Většina zákonů, které upravovaly sdružování občanů, zůstala zachována. Sdružení jsou stále zakládána za účelem udržení veřejného blaha, mají vlastní právnickou subjektivitu a jejich charakteristický prvek je společný nebo veřejný zájem. Stejně zůstalo i pravidlo nevýnosnosti – členové nemají z činností vlastní zisk. Veškerý zisk je vracen spolku, aby mohl vykonávat aktivity a dosáhl svých cílů. Ve skutečnosti to znamená, že spolky jsou stále oprávněna poskytovat sociální a veřejné služby za stejných podmínek jako dříve.

Co se týče dalších procedurálních změn, je třeba zmínit skutečnost, že spolky by se nově měly podrobit hlubší kontrole a regulaci státu.

Dalším pojmem, který se používá v souvislosti se spolky, je tzv. Vedlejší hospodářská činnost. Jejím účelem je podpora hlavních aktivit spolku nebo propojení jejich

hospodářských aktivit. Vedlejší hospodářskou činnost popisuje §217 Nového občanského zákoníku.

Mimo hlavní činnosti, která vede k naplnění cílů organizace je možné v rámci spolku zařadit i vedlejší hospodářskou činnost. Tou se rozumí podnikání, hospodářská činnost či jiná výdělečná činnost. Účelem této vedlejší činnosti však musí být hospodárné využití majetku spolku, nebo podpora hlavní činnosti (NOZ, 2012)

Občanská sdružení, která byla založena před novým občanským zákoníkem, zůstávají i nadále aktivní a jsou v důsledku § 3045 odst. 1 NOZ automaticky transformována na registrované sdružení.

§ 3045 odst. 1 a odst. 2 mluví o převodu občanského sdružení na zapsaný spolek následovně:

Sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, se považují za spolky podle tohoto zákona. Sdružení má právo změnit svoji právní formu na ústav nebo sociální družstvo podle jiného zákona.

Organizační jednotky sdružení způsobilé jednat svým jménem podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, se považují za pobočné spolky podle tohoto zákona. Statutární orgán hlavního spolku podá do tří let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona návrh na zápis pobočného spolku, jinak posledním dnem této lhůty právní osobnost pobočného spolku zaniká (NOZ, 2012).

V oblasti zakládání nových spolků (nikoli transformace občanského sdružení na zapsaný spolek) nastalo několik změn.

Dříve se návrh na registraci sdružení podával Ministerstvu vnitra. Dnes probíhá podávání návrhů přes tzv. Rejstříkový soud. Nový zákon č. 304/2013 zavádí tzv. Veřejný rejstřík právnických a fyzických osob. *Veřejnými rejstříky právnických a fyzických osob podle tohoto zákona (dále jen „veřejný rejstřík“) se rozumí spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obchodní rejstřík a rejstřík obecně prospěšných společností. (Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (č. 304/2013), § 1, odst. 1)*

Príslušným rejstříkovým soudem je krajský soud, v jehož obvodu sídlí daná právnická osoba nebo pod který spadá daná podnikající fyzická osoba, pokud by zákon neurčil

příslušnost jiného soudu. Pokud nedojde do 30ti dnů od podání žádosti k žádné reakci či změně, je spolek automaticky zapsán. Založení spolku se datuje ode dne, kdy byl spolek zapsán příslušným rejstříkovým soudem do veřejného rejstříku.

Nový občanský zákoník vyžaduje, aby ve jméně spolku byla uvede právní forma. To v praxi znamená, že zapsané spolky musí u jména uvádět zkratku z.s. Například původní občanské sdružení Pionýr se po rekodifikaci občanského zákona jmenuje oficiálně Pionýr, z.s. Tyto změny se musí odrazit ve všech interních dokumentech spolku a stanovách. Vzhledem k NOZ byly spolky povinny upravit veškeré dokumenty v zákonné lhůtě tři let od data, kdy vešel občanský zákoník v platnost (t.j. k 31.12.2016). Nově musí být ve stanovách zmíněno, kdo jsou statutárními orgány spolku, dále jaká jsou práva a povinnosti členů. Orgány spolku jsou statutární organ, nejvyšší výkonný orgán a v některých případech kontrolní komise, určují-li to stanovy. Nejvyšším výkonným orgánem je, pokud stanovy neurčí jinak, Výroční zasedání.

3.3.3 Zapsané spolky

Díky rekodifikaci občanského zákona se již nadále neužívá označení občanském sdružení, ale nový termín zapsaný spolek. Nový občanský zákoník vymezuje některé podmínky vzniku a existence spolku. Spolkem se rozumí právnická osoba, která byla založena na základě společného zájmu zakladatelů. Účel spolku zákon přímo nevymezuje a ani nepředepisuje, zda účel musí být veřejný (spolek založený za účelem např. pomoci ohroženým skupinám obyvatel), nebo soukromý (skupina osob sdružujících se za účelem věnovat se společně svému zájmu). Dle NOZ lze dokonce obě formy kombinovat. Pro založení nového zapsaného spolku je za potřebí, aby se sešly alespoň tři osoby se společným zájmem a zároveň alespoň jeden z nich musí být starší 18 let. NOZ hovoří o autonomním a dobrovolném přidružení. V praxi to znamená, že všichni členové jsou ve spolku dobrovolně a z vlastního rozhodnutí a mohou kdykoliv odejít. Zvláštností spolku z finanční stránky je, že členové spolku nenesou odpovědnost spolku. Jak je popsáno dříve, zisk sdružení nemůže být použit pro osobní zisk členů, ale musí být použit pro další činnosti asociace včetně vedení sdružení.

Založit spolek mohou dle občanského zákoníku jeho zakladatelé, pokud vyhoví základním podmínkám, které spočívají ve stanovení názvu a sídla spolku, účelu spolku a vymezení práv a povinností členů vůči spolku. (NOZ, 2012)

Stanovy mohou obsahovat různé druhy členství a různá práva a povinnosti pro tato členství. Mohou také stanovit, že hlavní zapsaný spolek může mít tzv. pobočné spolky.

Pobočné spolky stanovuje § 219 následovně:

Stanovy mohou založit pobočný spolek jako organizační jednotku spolku nebo určit, jakým způsobem se pobočný spolek zakládá a který orgán rozhoduje o založení, zrušení nebo přeměně pobočného spolku.

Kompletní stanovy spolku musí být dle § 221 uloženy v sídle spolku.

3.3.4 Účetnictví zapsaného spolku

Následující část práce je věnována základním pojmům z účetnictví, neboť neziskové organizace mají povinnost vést účetnictví, a to se tak stává nedílnou součástí finanční oblasti zapsaného spolku. Vzhledem k tomu, že je praktická část práce založena na porovnání tří různých neziskových organizací, je potřeba zmínit, že neziskové organizace nemají povinnost vést podvojně účetnictví. Ač je to z hlediska například získávání dotací výhodnější, mnoho zapsaných spolků stále vede účetnictví pouze v takzvané daňové evidenci. To umožňuje Zákon o účetnictví 563/1991 Sb. V § 9 odst. 4:

§9 (4) *Z účetních jednotek podle odstavce 3 písm. b), které jsou účetními jednotkami podle § 1 odst. 2 písm. a) a b), může vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu ta účetní jednotka, která je:*

- a) spolkem, pobočným spolkem,*
- b) odborovou organizací, pobočnou odborovou organizací, mezinárodní odborovou organizací nebo pobočnou mezinárodní odborovou organizací,*
- c) organizací zaměstnavatelů, pobočnou organizací zaměstnavatelů, mezinárodní organizací zaměstnavatelů nebo pobočnou mezinárodní organizací zaměstnavatelů,*
- d) církví, náboženskou společností nebo církevní institucí, která je právnickou osobou evidovanou podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností,*
- e) honebním společenstvem,*
- f) obecně prospěšnou společností,*
- g) nadačním fondem,*
- h) ústavem,*

- i) společenstvím vlastníků jednotek,*
- j) bytovým družstvem, nebo*
- k) sociálním družstvem.*

Mezi důležité dokumenty, kterými je potřeba se řídit patří:

- Zákon č. 563/1991 Sb. *Zákon o účetnictví*
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů - "České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání"
- Vyhláška č. 504/2002 Sb. Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví.

Účetní jednotka má za úkol mapovat finanční situaci, pohyby majetku, závazků a pohledávek. Dále má povinnost informovat o výdajích a ziscích a samozřejmě o meziročním hospodářském výsledku.

Zákon o účetnictví upravuje některé základní pojmy, které se objevují v rámci účetnictví organizace. Nejdůležitější z nich je účetní období. Účetním obdobím se rozumí dvanáct po sobě jdoucích měsíců. Obvykle je totožný s kalendářním rokem, ale pro některé instituce, jako jsou například školy, je jednodušší vyúčtovávat podle školního, popřípadě akademického roku. Jedinou podmínkou účetního období je, že musí začínat prvním dnem v měsíci a končit posledním dnem dvanáctého měsíce.

Vedení účetnictví zapsaného spolku (a již výše zmíněné důvody pro možnost vedení daňové evidence namísto účetnictví) je podrobněji popsáno v prováděcí vyhlášce 504/2002 Sb., která stanovuje pro vedení účetnictví v plném rozsahu a vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu:

- Rozsah a způsob sestavování účetní závěrky,
- Uspořádání, označování a obsahové vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v účetní závěrce,

- Uspořádání, označování a obsahové vymezení nákladů a výnosů a výsledku hospodaření v účetní závěrce,
- Uspořádání a obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací v příloze v účetní závěrce,
- Směrnou účtovou osnovu,
- Účetní metody,
- Metodu přechodu z jednoduchého účetnictví na účetnictví vedené v plném nebo ve zjednodušeném rozsahu.

3.3.5 Daňová evidence

Jak již bylo zmíněno výše, dle zákona č. 563/1991, ve znění pozdějších předpisů, existují dva druhy účetnictví. Účtování v plném rozsahu – dříve známé jako podvojný účetnictví, nyní pouze účetnictví a účtování v zjednodušeném rozsahu tzv. daňová evidence.

Rozsah vedení účetnictví je upraven v §9 odst.3 zákona o účetnictví následovně:

Vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, pokud dále není stanoveno jinak, může účetní jednotka, pokud

- a) tak u příspěvkové organizace rozhodne její zřizovatel, nebo
- b) je malou účetní jednotkou nebo mikro účetní jednotkou a nemá povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Účetní jednotky, které jsou oprávněny používat zjednodušenou formu účetnictví definuje zákon o účetnictví takto:

- a) politické strany a politická hnutí podle zákona upravujícího sdružování v politických stranách a v politických hnutích,*
- b) spolky podle občanského zákoníku,*
- c) církve a náboženské společnosti podle zákona upravujícího svobodu náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností,*
- d) obecně prospěšné společnosti podle zákona upravujícího práva a povinnosti obecně prospěšných společností,*
- e) zájmová sdružení právnických osob podle zákona upravujícího zájmová sdružení právnických osob,*

- f) nadace, nadační fondy a ústavy podle občanského zákoníku,*
- g) společenství vlastníků jednotek podle občanského zákoníku,*
- h) veřejné vysoké školy podle zákona upravujícího vysoké školy*
- i) jiné účetní jednotky, které nebyly založeny a zřízeny za účelem podnikání, s výjimkou obchodních korporací (Zákon č. 563/1991)*

Účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu tvoří opravné položky a rezervy pouze podle zvláštních právních předpisů a zároveň neoceňují majetek a závazky reálnou hodnotou. Stejně tak sestavují účetní závěrku nikoli v plném, ale ve zkráceném rozsahu.

3.3.6 Další formy neziskových organizací

V následujícím odstavci jsou pro orientaci uvedeny některé další formy, které může nezisková organizace mít. Tyto formy popisuje ve své knize A. Pelikánová (Pelikánová, 2016)

Politické strany

Politickými stranami se rozumí politické organizace, která nominuje kandidáty do veřejných úřadů pod svým vlastním jménem, prosazuje určitou ideologii, nebo je vytvořena za účelem řešení nějakého problému. Politické hnutí je na rozdíl od strany organizováno za účelem přesvědčit úředníky, aby konaly v řešení většinou konkrétního problému.

Politické strany i hnutí vznikají registrací. Návrh na tuto registraci podává přípravný výbor, který se sestává z minimálně tří členů.

Církve

Církve a náboženské společnosti jsou dobrovolná společenství osob založená za účelem soukromého či veřejného vyznávání určité náboženské víry. S tím je spojeno i shromažďování, bohoslužby, vyučování a další duchovní služby.

Církve mají na rozdíl například od politických stran a hnutí vlastní strukturu, orgány a vnitřní předpisy.

Církve a náboženské společnosti vznikají dobrovolným a samosprávným způsobem. Církve jako takové se stávají právnickou osobou okamžikem registrace.

Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšné společnosti mají zákonem jasně stanovené podmínky, za kterých mohou existovat a provádět svou činnost. Jedná se o společnosti, které poskytují veřejnosti jasně vymezené služby při stejných podmínkách pro všechny potenciální uživatele.

Obecně prospěšné společnosti jako samostatná právní forma už nemohou od 1. ledna 2014 nově vznikat. Na rozdíl od občanských sdružení, jejichž transformace na zapsané spolky byla povinná, nehrozí obecně prospěšným sdružením žádný postih, pokud transformaci na ústav, nadaci, či nadační fond neuskuteční.

Mezi obecně prospěšné společnosti se řadí zejména soukromé školy, kulturní objekty (divadla, galerie), nestátní zdravotnická zařízení a sociální ústavy.

Zájmová sdružení právnických osob

Tato zájmová sdružení jsou zakládána zejména za účelem ochrany zájmů právnických osob. Před rekodifikací občanského práva (platnost od 01.01.2014) se jejich zřizování řídilo obchodním zákoníkem. Nová právní úprava již vznik nových zájmových sdružení neumožňuje, avšak nepožaduje, stejně jako v případě obecně prospěšných společností, jejich transformaci. Dle platné právní úpravy jsou za účelem sdružování právnických osob zakládány zapsané spolky.

Nadace, nadační fondy, ústavy

Nadace a nadační fondy jsou účelová sdružení majetku. Tento majetek může být použit pouze v souladu s obecně prospěšným účelem, a to pouze za tím konkrétním účelem, za kterým byly nadace či nadační fondy zřízeny. Při vymezování účelu nadací se však setkáváme s velmi obecnými vymezeními (například nadace ČEZ, jejímž základním účelem je regionální rozvoj, rozděluje finance do několika programů z rozmanitých oblastí).

Nový občanský zákoník vymezuje ústavy jako právnické osoby jejichž primárním účelem je provoz společensky či hospodářsky užitečných aktivit.

3.4 Financování chodu neziskových organizací

Pro zajištění hladkého chodu všech činností, které jsou hlavní náplní aktivit neziskové organizace je zapotřebí využít všechny dostupné finanční zdroje. Možnosti neziskových organizací jsou pro všechny NNO stejné, avšak ne všechny neziskové subjekty využívají všech těchto možností. V této kapitole diplomové práce jsou uvedeny možné cesty získávání finančních prostředků v rámci neziskových organizací.

Jak již bylo zmíněno, existuje mnoho zdrojů financování, které mohou neziskové organizace použít. Většina neziskových organizací nevyužívá pouze jeden zdroj financí. Tento typ financování je znám jako vícezdrojové financování. Obecně toto popisuje Petr Boukal (Boukal, 2009) v publikaci Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe):

Financování nestátních neziskových organizací má, jak již bylo zmíněno vícezdrojový charakter. Zdroje financování lze rozdělit do následujících základních skupin:

Systém veřejného financování, na kterém se podílejí instituce veřejné správy, tj. státní správy a samosprávy. Zde se tedy jedná o financování z veřejných rozpočtů.

Finance z neveřejných zdrojů (tuzemských i zahraničních), kam patří:

- nadace tuzemské i zahraniční,
- podnikatelská sféra (firemní dárcovství)
- individuální dárci tuzemští i zahraniční (individuální dárcovství)
- příjmy z vlastní činnosti
- členské příspěvky (týká se především členských korporací, tj. hlavně zapsaných spolků)
- část příjmů z loterií a her
- daňová a poplatková zvýhodnění.

Modifikace výše uvedeného přístupu, která je patrně ještě o něco výstižnější:

- Veřejné zdroje
- Dotace
- Veřejné zakázky

- Smlouvy o poskytování služeb
- Na základě zákona (zde se jedná o církevní organizace, veřejné i soukromé školy a politické strany, které do výše vymezených NNO neřadíme).
- Ostatní (i nahodilé, resp. výjimečné) veřejné zdroje.
- Dárcovství
- Individuální
- Firemní
- Vlastní příjmy
- Vlastní hospodářská činnost
- Členské příspěvky
- Příjmy z loterií a her

Dalším rozdělením se zabývá ve své publikaci A. Pelikánová, která dělí zdroje na potenciální, cizí a vlastní. U potenciálních zdrojů jde o tzv. nenárokové zdroje, které může obdržet NO na základě žádosti nebo projektů od veřejných institucí nebo podnikatelských subjektů či jednotlivců. Finanční prostředky musí být většinou použity na schválený účel a na vybrané druhy nákladů. Pokud podpora netvoří celou část nákladů projektu či akce, NO se musí určitou částí spolupodílet na nákladech. Po skončení musí být poskytovatel informován např. vyúčtováním vč. závěrečné zprávy o využití prostředků. (Pelikánová, 2016)

Jedná se o:

- příspěvky ze zdrojů Evropské unie,
- dotace ze státního rozpočtu přímé,
- dotace ze státního rozpočtu nepřímé,
- příspěvky územních samospráv (krajů a obcí),
- příspěvky od nadací a nadačních fondů,
- firemní dárcovství,
- individuální dárcovství.

3.4.1 Vnější zdroje financí

Následující odstavce pojednávají o možných vnějších zdrojích financí, které mohou nestátní neziskové organizace využít k zajištění chodu organizací. Hierarchicky byly zařazeny první, neboť většina neziskových organizací by bez vnější podpory nebyla schopná svou činnost realizovat.

Financování ze státních rozpočtů

První možností, kterou mohou neziskové organizace využít jsou finanční prostředky plynoucí ze státního rozpočtu.

Základním zákonem upravujícím financování nestátních neziskových organizací je zákon č. 218/2000 Sb. , o rozpočtových pravidlech. Dle §7 zmíněného zákona mohou být nestátní neziskovým organizacím poskytnuty dotace v případě, že jejich hlavním cílem činnosti je poskytování služeb ve zdravotní kulturní, vzdělávací oblasti, oblasti sociálních služeb či oblasti sociálně právní ochrany dětí.

Důležité je zmínit, že na dotaci ze státního rozpočtu nevzniká právní nárok a je velmi důležité sledovat, jaké finance jsou momentálně k dispozici, jaké grantové programy jsou momentálně vypsány, a jakou žádost lze k danému ministerstvu podat. O poskytnutí dotace konkrétní neziskové organizaci na konkrétní projekt rozhoduje poskytovatel dotace na základě přijaté žádosti.

Podrobněji upravují poskytování dotací ústředními orgány státní správy ze státního rozpočtu NNO „Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy“. Ty však toto upravují jen velmi obecně, a tak jsou pravidla pro poskytování dotací víceméně v kompetenci toho daného orgánu, který dotaci přiděluje. Tyto metodické pokyny vydané ministry příslušných ministerstev však nesmí být v rozporu s již zmiňovanými rozpočtovými pravidly.

V rámci zapsaného spolku, který pod sebou má jako organizační jednotky další pobočné spolky, žádá o dotaci ze státního rozpočtu zapsaný spolek, poté přerozděluje získané finanční prostředky svým pobočným spolkům. V takovémto případě se jedná o tzv. nepřímé dotace.

V případě dotací poskytovaných prostřednictvím jednotlivých ministerstev se jedná o tzv. finanční podporu neziskových organizací státem. Nicméně to není jediná forma podpory,

kterou stát neziskovým organizacím poskytuje. Druhou formou jsou již výše zmiňované formy daňových úlev.

Financování neziskových organizací ze strany státu může proběhnout dvoufázově, jako je tomu například u pobočného spolku Pionýr, z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno. Tento pobočný spolek dostává každoročně dotaci od MŠMT skrze svůj hlavní spolek Pionýr, z.s. Nicméně další finance z MŠMT jsou postupovány Středočeskému kraji a ten posléze vypisuje vlastní grantové řízení na tyto finance, kde může pobočný spolek požádat o další podporu. Ve většině případů se jedná o tzv. spolufinancovanou podporu, což v praxi znamená, že je část projektu hrazena z vlastních zdrojů organizace. Většinou se jedná o 70 % výdajů hrazených z dotace a 30 % z vlastních zdrojů. Projekty jsou ve většině případů, kdy se čerpají finance ze státního rozpočtu, jednoleté, a i v případě opakujících se činností je potřeba každoročně podávat novou žádost o finanční podporu. Například již zmiňovaný spolek Pionýr, z.s., nebo spolek Baobab z.s., čerpají každoročně finance ze státního rozpočtu (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí) na stejnou činnost, ve stejném nebo podobném rozsahu, ale o dotace musí žádat každý rok znovu.

Bohužel i přes značnou podporu státu nestačí státní finanční prostředky k naprostému zajištění chodu všech aktivit, které napomáhají plnit cíle jednotlivých spolků.

Krajské a obecní dotace

Neziskové organizace jsou oprávněny žádat též o dotace u příslušného krajského úřadu. Tyto finanční prostředky jsou čerpány z rozpočtů jednotlivých krajů.

Dle pokynů pro předkládání žádostí do grantových a dotačních titulů jsou tyto tituly základní formou poskytování finančních příspěvků z krajského rozpočtu institucím, jednotlivcům i obcím. Rozdělení finančních prostředků má na starosti příslušná grantová komise. U částek do 200 000 Kč může o poskytnutí finančních prostředků rozhodnout Rada kraje. Jedná-li se o žádost přesahující 200 000 Kč musí o poskytnutí dotace rozhodnout Zastupitelstvo kraje. (www.kr-stredocesky.cz)

V praxi to znamená, že kraj (v tomto případě středočeský, neboť všechny tři vybrané neziskové organizace, působí ve středočeském kraji) rozdělí finance do několika kategorií - fondů, v kterých vypíše dotační výzvy, dle jejichž zaměření lze podávat jednotlivé žádosti

(např. Středočeský fond sportu, volného času a primární prevence, Program obnovy venkova a další).

Obdobným typem dotací, o které mohou neziskové organizace žádat jsou dotace obcí a obecních komisí.

Všechny tři vybrané subjekty mají své působíště v Kladně. V následujícím odstavci je uvedena dotační politika města Kladno.

Každá obec disponuje, stejně jako každý kraj, vlastním rozpočtem, ve kterém zohledňuje i finanční zabezpečení organizací působících na jejím území. Organizace zřizované městem mají v tomto ohledu poněkud jednodušší přístup k financím než ostatní organizace. Většina měst vyčleňuje část financí právě na podporu nejrůznějších aktivit neziskových organizací. Záleží na každém městě, jakou formou a zda vůbec tyto finance poskytne. Město Kladno poskytuje tyto finanční prostředky prostřednictvím Fondů komisí Rady města Kladno.

Tyto fondy jsou zřizovány pro různé oblasti (např. Fond Komise RM pro sociální záležitosti, zdraví a rodiny s dětmi, Fond Sportovní komise RM, Fond Komise RM pro výchovu, vzdělávání a osvětu a další). Tyto komise se scházejí jednou za čtvrt roku a rozhodují, které organizace příspěvek daného fondu dostanou, popřípadě v jaké výši. Pokud činnosti, které nezisková organizace využívá k naplňování svých cílů spadají formálně pod více komisí, je možné podat projektovou žádost na různé komise. Stejně tak je možno podat žádost opakovaně, nebo na dvě a více odlišných činností ke stejné komisi. Zvláštním případem komisního fondu je Fond primátora města, který není nijak speciálně zaměřen a jeho existence závisí pouze na velikosti obecního rozpočtu. Podobné fondy jsou zřizovány i na krajské úrovni. Většinou se jedná o Fond hejtmána kraje.

Fundraising

Vzhledem k tomu, že se diplomová práce soustřeďuje i na možnosti financování neziskových organizací, je třeba zmínit pojem fundraising. Pojem fundraising by se dal zaobalit do úsloví: Sám od sebe nám nikdo nic nedá. Fundraising by se dal definovat jako aktivní činnost NO za účelem získávání vnějších zdrojů.

Kizáková ve své knize označuje fundraising za cílenou, organizačně i časově promyšlený sed aktivit, který vede k vyhledávání a získávání financí pro podporu veřejně prospěšné či dobročinné činnosti (Kizáková, 1997). V praxi to znamená, že zástupci neziskových organizací oslovují potenciální dárce, popřípadě s nimi budují dlouhodobé vazby a vztahy.

V případě fundraisingu jako takového se nejedná pouze o finanční prostředky. Může se tedy jednat o hmotné i nehmotné zdroje. Nehmotnými zdroji se většinou rozumí informace, know-how, nebo například další kontakty (například na firmy, které by nám mohly být při naší činnosti prospěšné).

Ze zahraničních autorů je dobré zmínit autory Johna Mutze a Katherine Murray. Ti popisují fundraising následovně: „Fundraising je záměrná a strategická činnost, která vede k získávání příspěvků na podporu a růst organizace, Tyto příspěvky mohou zahrnovat finanční dary, čas, služby, práci, nebo věcné dary (Murray, Mutz, 2006).

Pojem fundraising má kořeny ve slovech fund a raise, kdy první část slova – fund, znamená zásoba či rezerva a druhá část znamená opatřit, zařídit či pozvednout. Volně přeloženo do češtiny to tedy znamená zajišťování prostředků (pro chod organizace).

Pomocí fundraisingu nejsou zajišťovány pouze finanční, materiální nebo nehmotné zdroje, ale stabilní zázemí a případné kontakty, což vede k zajištění stability a udržitelnosti neziskové organizace. Klíčovým prvkem je schopnost přivádět do organizace nové členy a získávat pro organizaci další příznivce a přátele, kteří budou ochotni pomáhat s rozvojem neziskové organizace. Na fundraisingu tak nezávisí pouze finanční podpora organizace, ale celkově vztahy s okolím a případnými příznivci organizace. Hlavním úkolem fundraisingu je tedy udělat organizaci u potenciálních dárců a příznivců dobré jméno a pověst organizace.

Dle Pelikánové fundraising nesouvisí pouze s finanční stránkou podpory projektu, ale poskytuje dárci i pocit začlenění, participace a měl by mu přinášet především dobrý pocit (Pelikánová, 2016)

S fundraisingem úzce souvisí pojem filantropie. Filantropie je souborem činností, které vedou k podpoře dalších osob za účelem dosažení vyšší kvality života jedince i společnosti.

V následující tabulce jsou uvedeny formy fundraisingu podle Pelikánové:

Tabulka 1 - Formy fundraisingu

Zdroj	Forma
jednotlivec, rodina	dar (peněžitý nebo věcný), veřejná sbírka vč. DMS, dobrovolnictví (individuální), loterie, dobročinná aukce, odkaz v závěti, členský poplatek
nadace, nadační fondy, orgány veřejné správy, fondy EU	nadační příspěvek/grant, dotace (obvykle z veřejných rozpočtů)
firma	dar, sponzoring, firemní dobrovolnictví, zapůjčení prostor či techniky, zapůjčení pracovníka, slevy při nákupu zboží a služeb, payroll giving, matching, interní dobročinná aukce mezi pracovníky, sdílený marketing

Zdroj - A. Pelikánová (2016)

Dotace z evropských strukturálních fondů

Finanční prostředky Evropské unie lze získat jak ze strukturálních fondů prostřednictvím regionálních operačních programů v jednotlivých oblastech NUTS II, tak i z jednotlivých programů vyhlašovaných správcovskými institucemi či organizacemi.

Neziskové organizace mohou čerpat dotace pro naplňování jejich hlavních aktivit a další projekty v rámci širokého spektra témat. Momentálně jsou tato témata vyhlašována v rámci programového období 2014-2020. Těmito tématy jsou například: rozvoj lidských zdrojů, udržitelné podnikání a využívání zdrojů, volnočasové aktivity, tvorba nových vzdělávacích programů a poskytování poradensko-informačních služeb

Témata jsou zařazována do tzv. operačních programů. Každý OP se zaměřuje na odlišnou oblast zájmu. Z těchto programů lze prostřednictvím programových výzev získat prostředky pro realizaci aktivit. Projekty financované z evropských strukturálních fondů jsou většinou víceleté a většího rozsahu. Z třech vybraných neziskových organizací využil v minulosti možnosti financování projektu z evropských dotací pouze zapsaný spolek Baobab.

Je to i z toho důvodu, že evropské projekty vyžadují daleko složitější administrativu (a to jak v části přípravy projektové žádosti, tak i později při administraci projektu), než

projekty financované státním, krajským či obecním rozpočtem, nebo projekty financované firmami či nadacemi.

Aktuálně lze projektové žádosti podávat ve následujících čtyřech operačních programech.

Tabulka 2 - Aktuální operační programy

Operační program zaměstnanost	podporuje projekty, které dokáží předcházet nezaměstnanosti, posilují rozvoj lidských zdrojů, propagují pružnou formu práce, rovné příležitosti žen a mužů v profesním i rodinném životě, projekty, které dokáží integrovat handicapované na trh práce, pomáhá také menšinám a organizacím, které těmto skupinám poskytují své konzultační služby
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání	zabezpečuje zvyšování kvality vzdělávání na základních, středních i vysokých školách s důrazem na využívání moderních ICT technologií a používání cizích jazyků, propaguje technické, přírodovědné a environmentálně zaměřené obory a předměty, posiluje finanční gramotnost a rozvíjí podnikatelské dovednosti studentů, zasazuje se o investice do výzkumných a vývojových kapacit, o popularizaci vědy a přenos poznatků mezi sektory a zeměmi
Integrovaný regionální operační program	se zaměřuje na investiční projekty zlepšující občanskou vybavenost, poskytuje finance na výstavbu a rekonstrukci objektů sociální a vzdělávací infrastruktury včetně materiálně-technického vybavení, podporuje sportovní a kulturní atrakce, revitalizuje nevyužitelné stavby a poskytuje prostředky na sanaci postižených lokalit, které je možné využít k novým společensko-kulturním účelům
Operační program Praha - pól růstu	je určen subjektům, které aktivně působí především na území hlavního města a usilují o rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji, připravují nové odborné vzdělávací programy, začleňují znevýhodněné jedince, přispívají ke zkvalitňování vzdělávání na školách a podporují studenty se specifickými vzdělávacími potřebami

Zdroj - Vlastní zpracování na základě informací operačních programů (www.esf.cz)

Nadační fondy

Za mezistupeň mezi dárcovstvím a financováním z veřejných prostředků lze považovat financování z nejrozličnějších nadací. U nadací (například nadace velkých firem a podobně) je sice způsob žádání o finanční prostředky podobný jako u žádostí o finance z veřejného sektoru, jedná se však o finance firmy. Nejedná se tedy o dar v pravém slova smyslu, neboť požadované prostředky jsou na konkrétní účely, ale zároveň se nejedná o finance ze státního rozpočtu.

Nadační fondy firem (např. Nadace ČEZ, Nadace Tesco, nebo Nadace ČSOB) většinou nemají blíže specifikovanou oblast podpory, a tak podporu ze strany takovéto nadace může žádat jakákoliv nezisková organizace. Pochopitelně stejně jako u dotací ze státního rozpočtu nevzniká na dotaci právní nárok a je pouze na nadační komisi, které projekty budou nadací podpořeny. U těchto nadací záleží při podávání projektu většinou i na době, kdy je projektová žádost podávána. Některé z nadací vypisují přímo konkrétní období, kdy je možno zažádat o finanční podporu, některé naopak přijímají žádosti celý rok. U nadací, které přijímají žádosti celý rok je výhodné podávat žádosti na začátku kalendářního roku, neboť většinou operují s omezeným rozpočtem a může se stát, že je tento rozpočet v druhé

polovině roku již vyčerpaný a žadatelé se tak dočkají zamítavé reakce na jejich projektovou žádost. V případě těchto nadací, jejichž formální podmínky pro přidělení dotace nebývají až tak přísné, je velice důležité zaujmout tématem a zpracováním projektu, a proto by si žadatelé měli dát na tvorbě projektové žádosti záležet.

Na druhé straně existuje mnoho nadací, které byly založeny na konkrétní účely. V tomto případě se většinou jedná o nadace, které pomáhají lidem v těžké životní situaci jako je například Nadace Terezy Maxové, nebo Nadační fond Českého rozhlasu pro nevidomé (projekt Světluška).

Dárcovství

Dárcovstvím se rozumí dar neziskové organizaci ať už jednotlivcem (individuální), nebo právnickou osobou (většinou firmou). Darem je tedy bezúplatný převod majetku (nemusí se vždy jednat o peněžitý dar), který je realizován na základě darovací smlouvy (občanský zákoník §628). Dar, narozdíl od dotace nemusí být stanoven na konkrétní účel.

V případě dárcovství firem je třeba zmínit termín společensky odpovědná firma. Tímto označením se firma snaží dát zřetelně a efektivně najevo svoje hodnoty a postoje,

Od darování je nutné odlišit tzv. sponzorování, které je založeno na poskytnutí propagační, reklamní služby neziskovou organizací sponzorovi. Sponzorský příspěvek je chápán jako platba za poskytnutí takovéto služby. Smlouva v tomto případě není smlouvou darovací, ale smlouvou o reklamě, příp. o spolupráci podle obchodního zákoníku. V některých případech může být obtížné určit hranici, za kterou se již zveřejňování informací o dárci/sponzorovi považuje za jeho propagaci - reklamu. Jedním z charakteristických znaků darování je absence protislужby, protihodnoty od neziskové organizace, přičemž za protislужbu by nemělo být považováno např. vyjádření vděčnosti, poděkování. Za darování se považuje zveřejnění obchodního jména, sídla firmy, druhu a ceny daru neziskovou organizací. O sponzorování půjde, bude-li se oznámením o sponzorovi propagovat jeho předmět podnikání či jeho produkt. Roli však nehraje jen obsah informací, ale také jejich umístění a další podrobnosti zveřejnění. Přístup finančních úřadů je však velmi individuální.

Dar není pro dárce daňově uznatelným výdajem. Lze díky němu však snížit základ daně. Dle současné právní úpravy je, u fyzických osob, pro snížení základu daně nutné darovat

alespoň 2% ze základu daně nebo alespoň 1 000 Kč. Maximální možná uplatnitelná část je 15% základu daně.

U právnických osob jsou uznatelné hodnoty odlišné. Minimální darovaná částka je 2 000 Kč a maximální uplatnitelná část je 10% základu daně.

3.4.2 Vlastní zdroje

Vlastními zdroji se rozumí příjmy, které je organizace schopna generovat ze své činnosti. Následující odstavce poukazují na různé formy těchto příjmů, mezi které patří především členské příspěvky a příjmy z hlavní činnosti.

Členské příspěvky

Mezi hlavní zdroje financování patří mimo jiné i členské příspěvky a příspěvky účastníků akcí. Ve srovnání s ostatními zdroji jsou členské příspěvky druhým nejdůležitějším zdrojem financí. Jejich výhodou je pravidelnost příjmu. Díky elektronické registraci členů je vcelku jednoduché odhadnout, jak se budou vyvíjet počty registrovaných členů a jaký obnos tak bude od členů vybrán. Členské příspěvky jsou určitou formou jistého příjmu spolku. Díky členským příspěvkům a výsledkům podaných dotačních žádostí lze vcelku přesně určit rozpočet spolku na daný rok.

Členské příspěvky mohou být děleny následovně:

- Z hlediska toku finančních prostředků:
 - příspěvky přijaté
 - příspěvky placené.
- Podle účelu se přijaté příspěvky dále člení:
 - příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami,
 - členské příspěvky.
- Poskytnuté příspěvky se člení:
 - příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami,
 - členské příspěvky.

V kategorii příspěvků, které jsou zúčtované mezi organizačními složkami, se jedná jak o příspěvky přijaté, tak o příspěvky poskytnuté. Pro lepší přiblížení je uveden příklad na pobočném spolku Pionýr, z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno. Od členů je vybírán příspěvek 500 korun ročně. Vzhledem k tomu, že se jedná o jednu z organizačních složek

zapsaného spolku Pionýr, z.s., je část příspěvku (100 korun) za člena odváděna na ústředí, ale zároveň část (100 korun) na krajskou organizaci, která je pionýrské skupině organizačně nadřazena. Obě tyto organizační jednotky jsou organizací s vlastní právní subjektivitou a jsou zároveň i účetními jednotkami.

Členské příspěvky organizace přijímá od svých členů na základě stanov a tyto příspěvky jsou investovány do chodu organizace a naplňování jejích aktivit.

U členských příspěvků je z daňového hlediska potřeba neziskové organizace rozdělovat na členské a nečlenské neziskové organizace. K tomu je třeba dodat, že dle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., § 18a odst. 2 jsou členské příspěvky předmětem daně.

Nicméně § 19 odstavec 1 písmeno a) od daně z příjmu osvobozuje členské příspěvky přijaté zájmovými sdruženími právnických osob, profesními komorami s nepovinným členstvím, spolkem včetně odborových organizací, politickými stranami a politickými hnutími.

Je tedy potřeba zohlednit, zda se určitého typu neziskové organizace osvobození od daně z příjmů týká a je-li toto uvedeno v zřizovací listině, statutu, popřípadě v ustanovení o členských příspěvcích. Pak lze hovořit o osvobození od daně. Členské příspěvky, které nespadají do výše uvedených kategorií tak podléhají dani z příjmu.

Příjmy z výkonu hlavní činnosti

V případě příjmů z výkonu hlavní činnosti se jedná především o příjmy z akcí pořádaných neziskovou organizací a z projektů realizovaných neziskovou organizací. Například v případě pobočného spolku Pionýr z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno se jedná o zisk při pořádání letního tábora (u dalších akcí pořádaných PS Veteráni Kladno není možno vytvářet zisky, neboť jsou většinou nějakým způsobem dotované).

Příjmy z doplňkových činností

Hlavním záměrem doplňkové činnosti v její zřizovací listině je snaha co nejlépe využít ekonomický potenciál, který daná nezisková organizace má, ať už v majetku, nebo v odbornosti svých pracovníků, kteří mohou poskytnout veřejnosti nějaký prospěch. Je to jeden ze způsobů (zřejmě nejjednodušší), kterým může NO přispět ke zlepšení hospodářského výsledku. Všechny finanční prostředky získané vedlejší – doplňkovou

činností lze použít pouze ve prospěch naplňování poslání organizace, a tedy ve prospěch své hlavní činnosti.

Dle A. Pelikánové může NO vykonávat i další činnosti, a to za podmínky, že doplňkovou činností bude dosaženo účinnějšího využití prostředků NO. Zároveň však nesmí dojít k ohrožení rozsahu, dostupnosti ani kvalit obecně prospěšných služeb (Pelikánová, 2016)

Typickým příkladem doplňkové činnosti jsou pronájmy budov, pozemků, nebo i speciálního vybavení.

Dalšími známými formami doplňkových činností je například poskytnutí reklamy podnikatelům, nebo spolupráce s obcemi při pořádání společenských akcí. Dalším způsobem je propůjčení jména reklamě. Zmíní-li prodejce v reklamě, že koupí daného produktu bude podpořena nezisková organizace, stává se produkt pro spotřebitele atraktivnější, což vede k vyššímu prodeji a následně vyššímu zisku.

Podnikání

I v kontextu neziskových organizací se lze setkat s jistou formou podnikání. Nejprve je potřeba si říci, co to vlastně podnikání je. NOZ (č. 89/2012 Sb.) nedefinuje podnikání jako takové, ale hovoří o podnikateli jakožto osobě podnikající. § 420 odstavec 1 jej pak definuje takto: „Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“

Jednotlivé činnosti se posuzují za podnikatelské a nepodnikatelské zvlášť. Nezáleží při tom však zda v celkovém hospodaření organizace vykazuje zisk či ztrátu.

Příklady podnikání v NNO:

- poskytování reklamy (propagace),
- pronájem prostor,
- pravidelná organizace výstav, koncertů či obdobných aktivit za účelem zisku,
- pravidelná organizace vzdělávacích seminářů za účelem zisku,
- prodej nakoupených nebo vyrobených předmětů,
- pravidelná organizace zájezdů, táborů apod. za účelem zisku.

Nestátní neziskové organizace mohou podnikat, pokud toto není omezeno speciálním právním předpisem. Neziskové organizace sice nejsou zakládány k výdělečné činnosti, nemají však výdělečnou činnost zakázanou. Mohou ji tedy, pokud mají vhodné živnostenské oprávnění, provozovat jako doplňkovou, nikoli hlavní činnost.

Stejně tak není omezen rozsah podnikatelské činnosti. Nicméně pokud by byl rozsah v porovnání s neziskovou činností nepřiměřeně velký, mohlo by to být považováno za obcházení zákona.

Zisk z těchto podnikatelských aktivit podléhá dani z příjmů. Celkové zdanění neziskové organizace však závisí na její právní formě a činnostech, které vykonává. Zdanění z takového podnikání nemusí však být vysoké.

4 Vlastní práce

Praktická část práce se zabývá vlastní analýzou hospodaření tří neziskových subjektů. U těchto tří subjektů byly dle daňové evidence a účetních výkazů sestaveny rozbor příjmů a výdajů.

Pro praktickou část diplomové práce byly vybrány tři neziskové organizace. Cílem praktické části je porovnat zdroje financování jednotlivých neziskových organizací. Právě proto byly vybrány dvě neziskové organizace s podobnými cíli a náplní činností, stejně jako s obdobným obsahem používaných finančních prostředků. Těmito dvěma subjekty jsou Pionýr z.s. - Pionýrská skupina Veteráni Kladno a Junák - český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s. Obě zmíněné organizace se zabývají naplňováním volného času dětí a mládeže, včetně pořádání víkendových akcí a letních táborů.

Pro názornou ukázkou odlišného financování neziskové organizace většího rozsahu a jiné náplně pak byla vybrána nezisková organizace Baobab z.s., která se zabývá zaměstnáváním a pomocí lidem s duševním onemocněním. Snaží se navrátit lidi s takovýmto hendikepem do normálního života a zajistit jim tak důstojný život. Podrobněji jsou jednotlivé subjekty popsány dále.

4.1 Pionýr, z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno

Prvním vybraným neziskovým subjektem je Pionýr z.s. - Pionýrská skupina Veteráni Kladno. V roce 2018 bylo na skupině registrováno 85 dětí v 5 oddílech. Oddíly jsou v Pionýru děleny podle zájmové aktivity. V letech 2007 – 2017 členská základna kolísala, až v posledních letech se daří držet vzestupnou tendenci. Následující tabulka ukazuje vývoj členské základny a počtu oddílů ve sledovaném období.

Tabulka 3 - Počty registrovaných členů a oddílů v letech 2007 -2017

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet členů	60	62	60	58	53	55	52	43	50	53	81
Počet oddílů	7	7	6	5	5	4	5	4	4	4	5

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dat pionýrské skupiny

Pionýrská skupina se zabývá celoroční prací s dětmi především formou pravidelných oddílových schůzek, jednodenních a vícedenních akcí a výletů a realizací letních a zimních táborů. V posledních letech se ustálil harmonogram celoročních aktivit. Pro přiblížení fungování skupiny byla vytvořena následující tabulka harmonogramu pionýrské skupiny.

Tabulka 4 - Harmonogram činnosti

Termín	Akce
02.02.2018	Ledová Praha
24.02. - 03.03.2018	Zimní tabor
08.04.2018	Sejdeme se u Áji
27.04. - 01.05.2018	Čarodějnické toulání Boskovickem
18.05 - 20.05.2018	Brigáda Petřikov
01. - 03.06.2018	Terezínké hry
22.06. - 24.06.2018	Stavění tábora Petřikov
29.06.2018	Pálení vysvědčení
30.06. - 14.07.2018	Tábor Petřikov I. Běh
14.07. - 28.07.2018	Tábor Petřikov II. Běh
28.07. - 11.08.2018	Tábor Petřikov III. Běh
25.08. - 26.08.2018	Bourání tábora Petřikov
21.09. - 23.09.2018	Krajské setkání oddílů
26.10. - 30.10.2018	Podzimní toulání Jizerkami
25.11.2018	Tajná akce (Lasergame a Planetárium)
07.12. - 09.12.2018	Skupinové Vánoce v Berouně

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

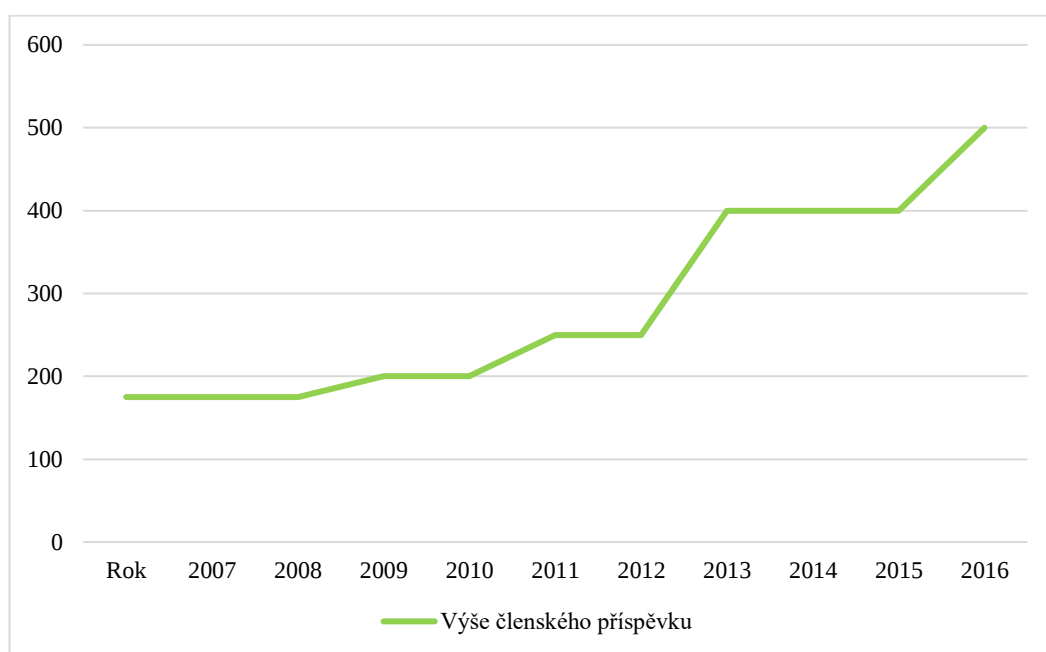
Příjmy pionýrské skupiny

Příjmy pionýrské skupiny se sestávají především z členských příspěvků, účastnických poplatků a dotací. Pro fungování pionýrské skupiny jsou rozhodující především dotace z Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. V posledních letech se skupina snaží získat dotace i z jiných zdrojů, především z nadací a z Fondu města Kladno a nadací korporátních společností, a proto se čím dál častěji setkáváme s určitou formou projektového řízení. Pro získání dotací je ve většině případů potřeba předložit projektovou žádost a získané finance využít v souladu s podanou žádostí. Příkladem nadace, s kterou skupina spolupracovala je nadace o2 Telefónica, díky níž se podařilo v roce 2013 zrekonstruovat kmenovou klubovnu.

Do roku 2016 nebylo potřeba vést podvojný účetnictví. Byla tedy vedena pouze daňová evidence. Vzhledem ke změnám v čerpání dotací z MŠMT bylo však nutné přejít od roku 2017 k podvojnému účetnictví.

Jak již bylo zmíněno příjmy pionýrské skupiny se setkávají z členských příspěvků, které stanovuje rada pionýrské skupiny na kalendářní rok. Následující graf znázorňuje vývoj výše členských příspěvků v letech 2007 – 2017.

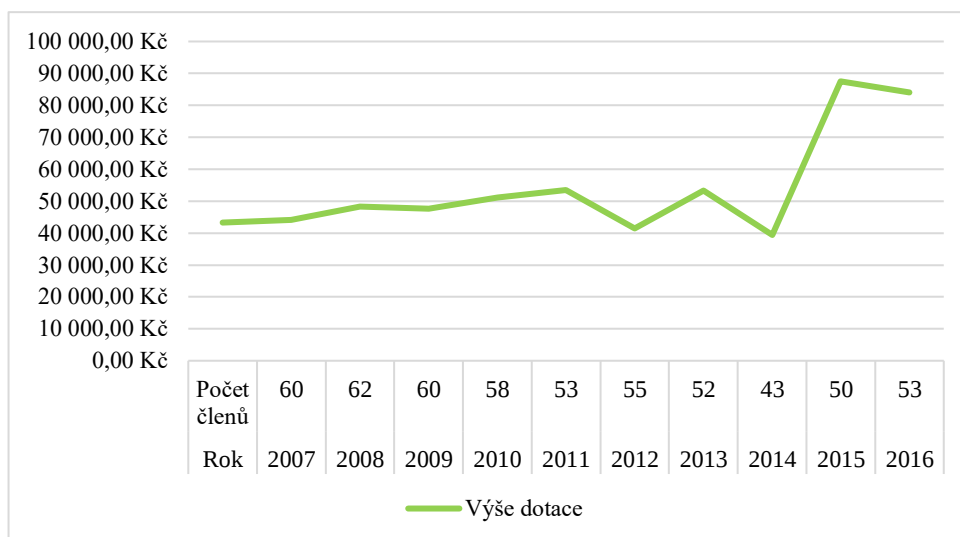
Graf 1 - Výše členských příspěvků v letech 2007 - 2017 v Kč

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Druhou nezbytnou složkou příjmů pionýrské skupiny jsou dotace z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Ty jsou přerozdělovány z ústředí zapsaného spolku Pionýr na základě počtu registrovaných členů. Následující graf znázorňuje vývoj výše dotací v čase a zároveň její závislost na počtu registrovaných členů.

Graf 2 - Výše dotací v letech 2007 -2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Dalšími příjmy skupiny jsou dotace z jiných zdrojů. Mezi ně se řadí například dotace z Ministerstva obrany, dotace z nadací, dotace z města a kraje. Bohužel tyto příjmy jsou značně nepravidelné a při přípravě rozpočtu se na ně nelze spolehnout. Tyto dotace získané ve sledovaném období lze vyčíst z tabulky celkových příjmů.

Poslední část příjmů jsou účastnické poplatky na akce. Výše těchto poplatků je určována radou skupiny na základě ročního plánu akcí. Tyto údaje zobrazuje následující tabulka:

Tabulka 5 - Příjmy pionýrské skupiny v letech 2007 - 2017

Rok	Členské příspěvky	Přijaté dotace MŠMT neinvestiční	Přijaté dotace neinvestiční ostatní	Účastnické poplatky	Dary	Úroky z běžného účtu	Ostatní
2 007	10 500,00 Kč	43 254,00 Kč	0,00 Kč	204 156,00 Kč	0,00 Kč	1,09 Kč	0,00 Kč
2 008	11 500,00 Kč	44 158,00 Kč	0,00 Kč	201 322,00 Kč	20 000,00 Kč	2,24 Kč	0,00 Kč
2 009	10 500,00 Kč	48 373,00 Kč	15 000,00 Kč	205 778,00 Kč	0,00 Kč	1,86 Kč	0,00 Kč
2 010	9 500,00 Kč	47 689,00 Kč	0,00 Kč	232 188,00 Kč	0,00 Kč	1,36 Kč	0,00 Kč
2 011	8 250,00 Kč	51 155,00 Kč	0,00 Kč	263 081,00 Kč	0,00 Kč	2,54 Kč	0,00 Kč
2 012	8 750,00 Kč	53 412,00 Kč	0,00 Kč	114 710,00 Kč	11 000,00 Kč	2,98 Kč	20 000,00 Kč
2 013	13 000,00 Kč	41 493,00 Kč	0,00 Kč	394 900,00 Kč	0,00 Kč	2,85 Kč	47 977,05 Kč
2 014	17 500,00 Kč	53 321,00 Kč	30 000,00 Kč	399 550,00 Kč	40 000,00 Kč	2,54 Kč	20 011,22 Kč
2 015	17 800,00 Kč	39 401,00 Kč	15 000,00 Kč	516 650,00 Kč	0,00 Kč	5,64 Kč	0,00 Kč
2 016	19 840,00 Kč	87 513,00 Kč	50 000,00 Kč	613 696,00 Kč	30 000,00 Kč	7,01 Kč	0,00 Kč
2 017	31 000,00 Kč	84 000,00 Kč	0,00 Kč	598 000,00 Kč	0,00 Kč	7,66 Kč	30 000,00 Kč

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Pro přehlednost byly celkové příjmy uvedeny v samostatné tabulce.

Tabulka 6 - Celkové příjmy pionýrské skupiny v letech 2007 - 2017

Rok	Celkem
2 007	257 911,09 Kč
2 008	276 982,24 Kč
2 009	279 652,86 Kč
2 010	289 378,36 Kč
2 011	322 488,54 Kč
2 012	207 874,98 Kč
2 013	497 372,90 Kč
2 014	560 384,76 Kč
2 015	588 856,64 Kč
2 016	801 056,01 Kč
2 017	743 007,66 Kč

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Z tabulky příjmu je patrné, že výše dotací se ve sledovaném období postupně mírně zvyšovala. V roce 2013 je patrný pokles, a to zejména z toho důvodu, že organizaci Pionýr z.s. byla z fondů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy poskytnuta výrazně nižší dotace na činnost.

Další vývoj lze sledovat u dalších přijatých dotacích. V letech 2009, 2014, 2015 a 2016 byly čerpány dotace z dalších zdrojů. Jednalo se především o dotace Ministerstva obrany, které poskytuje dotace na brannou činnost a dále fondy střeďočeského kraje, které poskytuje podporu pro celoroční činnosti s mládeží.

Vývoj lze pozorovat i u příjmů z účastnických poplatků. V roce 2011 byl znatelný nárůst těchto poplatků především z důvodu zvýšení ceny tábora, neboť skupina přestala využívat možnost dovozu dětí na akce rodiči a začala dopravu zprostředkovávat sama. V roce 2012 došlo k poklesu této hodnoty, protože skupina zaznamenala útlum činnosti z důvodu nedostatku dobrovolníků. Naopak v roce 2013 je znatelný nárůst těchto poplatků oproti roku 2012. Je to především z důvodu sloučení se s táborem SPOLU.

Zde je třeba zmínit ještě dary pionýrské skupině, které zahrnují dary města Kladno z fondu Komise pro sport, výchovu a vzdělávání. Vzhledem k faktu, že město tuto formu podpory neposkytuje každý rok, je zde znatelná značná nepravidelnost v příjmech.

Výdaje pionýrské skupiny

Druhým ukazatelem hospodaření jsou výdaje pionýrské skupiny. Ty zahrnují výdaje spojené se zajištěním celoroční činnosti. Řadí se mezi ně vyúčtování jednotlivých dotací, náklady na akce a tábory, odvody členských příspěvků, náklady na provoz a údržbu kluboven, náklady na nájem kluboven a provozní náklady. Tyto náklady jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Tabulka 7 . Výdaje pionýrské skupiny v letech 2007 - 2017

Rok	Výdaje neinvestičních dotačních prostředků MŠMT	Výdaje ostatních neinvestičních dotačních prostředků	Výdaje prostředků získaných jako dary	Odvod členských příspěvků	Akce a tábory
2007	43 254,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	6 000,00 Kč	193 002,00 Kč
2008	44 158,00 Kč	0,00 Kč	19 644,00 Kč	6 800,00 Kč	232 563,00 Kč
2009	48 373,00 Kč	15 000,00 Kč	0,00 Kč	6 600,00 Kč	238 107,00 Kč
2010	47 689,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	7 200,00 Kč	218 189,00 Kč
2011	51 155,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	7 200,00 Kč	285 469,00 Kč
2012	84 789,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	7 500,00 Kč	136 371,40 Kč
2013	45 368,22 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	9 200,00 Kč	406 890,78 Kč
2014	63 321,00 Kč	30 000,00 Kč	39 458,00 Kč	11 000,00 Kč	377 472,00 Kč
2015	39 401,00 Kč	15 000,00 Kč	0,00 Kč	11 000,00 Kč	474 115,47 Kč
2016	87 513,00 Kč	50 000,00 Kč	30 000,00 Kč	11 000,00 Kč	578 993,22 Kč
2017	84 000,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	12 000,00 Kč	596 320,00 Kč

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Tabulka 8 -Výdaje pionýrské skupiny v letech 2007 - 2017

Rok	Nákup a údržba materiálu	Nájem prostor	Vzdělávání	Administrativní a provozní	Ostatní
2007	1 206,00 Kč	3 540,00 Kč	0,00 Kč	2 564,00 Kč	200,00 Kč
2008	365,00 Kč	628,00 Kč	300,00 Kč	2 983,00 Kč	7 653,00 Kč
2009	987,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	3 624,00 Kč	989,00 Kč
2010	128,00 Kč	1 200,00 Kč	400,00 Kč	10 965,00 Kč	4 502,00 Kč
2011	326,00 Kč	6 890,00 Kč	600,00 Kč	5 006,00 Kč	3 563,00 Kč
2012	1 163,00 Kč	7 860,00 Kč	300,00 Kč	4 521,00 Kč	400,00 Kč
2013	489,00 Kč	12,00 Kč	0,00 Kč	7 413,00 Kč	9 108,05 Kč
2014	275,00 Kč	21,00 Kč	0,00 Kč	3 838,00 Kč	3 829,00 Kč
2015	24 096,94 Kč	20 456,00 Kč	0,00 Kč	3 118,00 Kč	3 525,00 Kč
2016	16 159,00 Kč	21 374,00 Kč	0,00 Kč	2 301,00 Kč	2 054,00 Kč
2017	13 230,00 Kč	21 127,00 Kč	600,00 Kč	3 508,00 Kč	3 456,00 Kč

Zdroj -Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Pro přehlednost byly celkové výdaje též uvedeny v samostatné tabulce.

Tabulka 9 - Celkové výdaje pionýrské skupiny

Rok	Výdaje
2007	249 766,00 Kč
2008	315 094,00 Kč
2009	313 680,00 Kč
2010	290 273,00 Kč
2011	360 209,00 Kč
2012	242 904,40 Kč
2013	478 481,05 Kč
2014	529 214,00 Kč
2015	590 712,41 Kč
2016	799 394,22 Kč
2017	734 241,00 Kč

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

V případě výdajů lze říci, že reflektují poskytnuté dotace. Co se týká odvodu členských příspěvků, stojí za zmínku rok 2013, kdy bylo radou krajské organizace schváleno navýšení ročních odvodů ze 100Kč na 120Kč. Tento rok bylo také vynaloženo mnohem více prostředků na akce a tábory oproti roku 2012. Je to především z důvodu sloučení s nyní již neexistující pionýrskou skupinou. Realizace tohoto tábora pionýrskou skupinou se promítla právě zvýšením výdajů na akce a tábory. Znatelný nárůst je patrný i od roku 2016. Důvodem tohoto nárustu bylo rozšíření nabízených aktivit o příměstský tábor a další turnus tábora (tábor SPOLU) pořádaného pionýrskou skupinou.

Hospodářský výsledek

Rozhodujícím finančním ukazatelem je hospodářský výsledek za daný rok. Ten je vypočten jako rozdíl příjmů a výdajů. Hospodářské výsledky za sledované roky jsou uvedeny v následující tabulce.

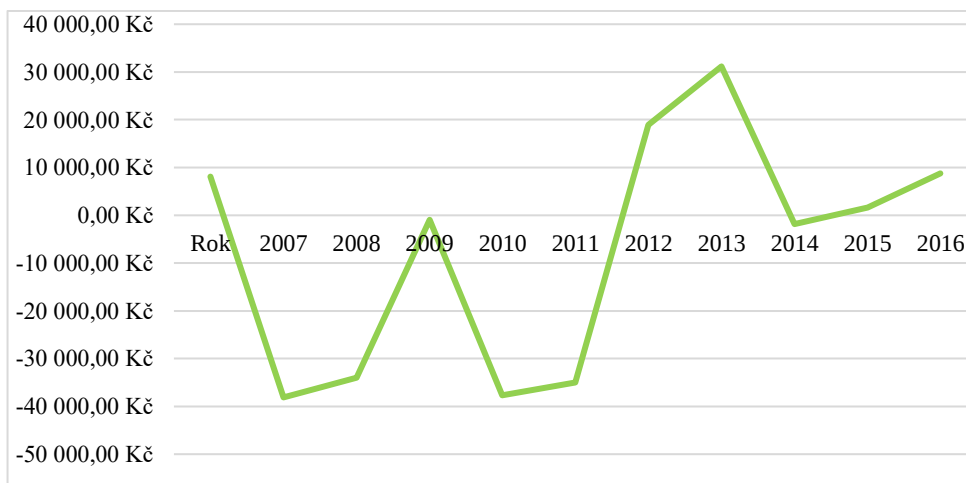
Tabulka 10 - Hospodářské výsledky v letech 2007 - 2017

Rok	Příjmy	Výdaje	Hospodářský výsledek
2007	257 911,09 Kč	249 766,00 Kč	8 145,09 Kč
2008	276 982,24 Kč	315 094,00 Kč	-38 111,76 Kč
2009	279 652,86 Kč	313 680,00 Kč	-34 027,14 Kč
20010	289 378,36 Kč	290 273,00 Kč	-894,64 Kč
2011	322 488,54 Kč	360 209,00 Kč	-37 720,46 Kč
2012	207 874,98 Kč	242 904,40 Kč	-35 029,42 Kč
2013	497 372,90 Kč	478 481,05 Kč	18 891,85 Kč
2014	560 384,76 Kč	529 214,00 Kč	31 170,76 Kč
2015	588 856,64 Kč	590 712,41 Kč	-1 855,77 Kč
2016	801 056,01 Kč	799 394,22 Kč	1 661,79 Kč
2017	743 007,66 Kč	734 241,00 Kč	8 766,66 Kč

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Vývoj hospodářských výsledků v jednotlivých letech ukazuje i následující graf.

Graf 3 - Vývoj hospodářského výsledku v letech 2007 - 2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Hospodářské výsledky jednotlivých let poukazují na netrendový vývoj hospodaření. Je to způsobeno především nemožností předpovědět, o jaké dotace bude možné žádat a jaké dary budou skupině poskytnuty. Kladný hospodářský výsledek vytváří skupině rezervu do dalšího roku. Naopak při záporném hospodářském výsledku je skupina nucena doplatit rozdíl z vlastních naspořených zdrojů.

Soupis majetku

Dalším významným ukazatelem hospodaření je soupis majetku. Majetek neziskové organizace se skládá z hotovostních prostředků (prostředky v pokladně a prostředky na bankovních účtech), dále z pohledávek, které jsou organizací evidovány a hmotným majetkem. Stav majetku pionýrské skupiny ukazují následující tabulky

Tabulka 11 - Stav majetku pionýrské skupiny v letech 2007 - 2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Stav pokladny	1 056,00	2 308,00	2 789,00	3 666,00	4 052,00
Stav na účtech	23 411,00	31 968,00	27 452,00	21 003,00	19 574,00
Pohledávky	12 338,00	6 528,00	6 009,00	19 562,00	22 316,00
FM celkem	36 805,00	40 804,00	36 250,00	44 231,00	45 942,00
Majetek	38 659,00	42 125,00	66 455,00	79 630,00	95 326,00
Celkem	112 269,00	123 733,00	138 955,00	168 092,00	187 210,00

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Tabulka 12 - Stav majetku pionýrské skupiny v letech 2012 - 2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stav pokladny	4 782,00	2 994,00	34,00	9 593,00	3 731,00	4 023,00
Stav na účtech	14 199,72	34 879,57	69 010,33	58 387,44	107 003,03	76 035,12
Pohledávky	31 238,00	8 691,22	10 000,00	0,00	0,00	0,00
FM celkem	50 219,72	46 564,79	79 044,33	67 980,44	110 734,03	80 058,12
Majetek	144 035,00	100 016,00	61 645,00	69 964,00	138 985,00	142 066,00
Celkem	244 474,44	193 145,58	219 733,66	205 924,88	360 453,06	302 182,24

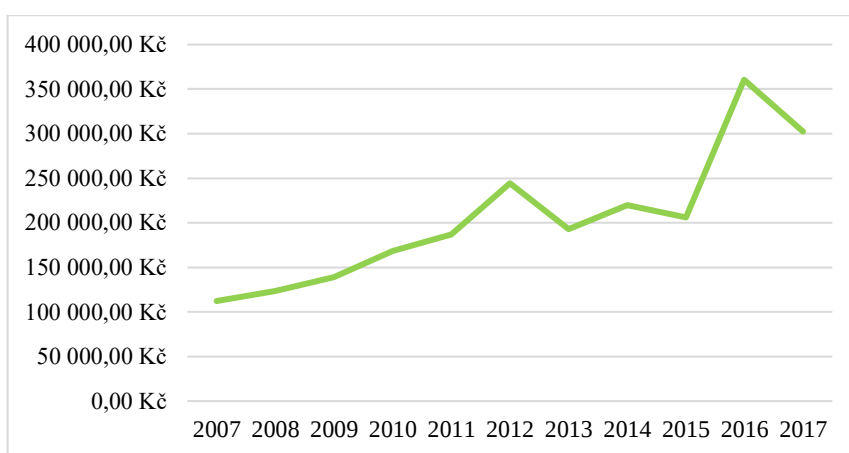
Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Z tabulek je patrné, že se v roce 2015 podařilo skupině umořit veškeré pohledávky a nadále se vzniku těchto pohledávek vyvarovat. Výrazné navýšení hmotného majetku je znatelné v

roce 2012, kdy se ke skupině připojila jiná pionýrská skupina z Kladna a s ní byl na skupinu převeden i její majetek. V roce 2016 je znatelný nárůst ve finančním majetku a v drobném majetku. To je způsobeno sloučením Pionýrské skupiny Veteráni Kladno s táborem SPOLU. V roce 2017 je pak patrný úbytek těchto finančních prostředků. Tento pokles byl způsobem převzetím táborové základny v Petříkově u Nových Hradů a s tím spojenými investicemi do rekonstrukce.

V následujícím grafu je znázorněn vývoj celkového majetku pionýrské skupiny.

Graf 4 - Vývoj majetku PS v letech 2007 - 2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

4.2 Junák - český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s..

Druhým vybraným neziskovým subjektem je Junák - český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s. V roce 2018 bylo na středisku Stopa registrováno 74 členů v 7 oddílech. Organizační struktura se od pionýrské podstatně liší. Členové jsou každoročně rozděleny do oddílů dle věkové kategorie. Nejmladší kategorie 5 – 7 let je smíšená, další věkové kategorie jsou pak rozděleny dle pohlaví.

V letech 2007 – 2017 členská základna postupně narůstala. Následující tabulka ukazuje vývoj členské základny a počtu oddílů ve sledovaném období.

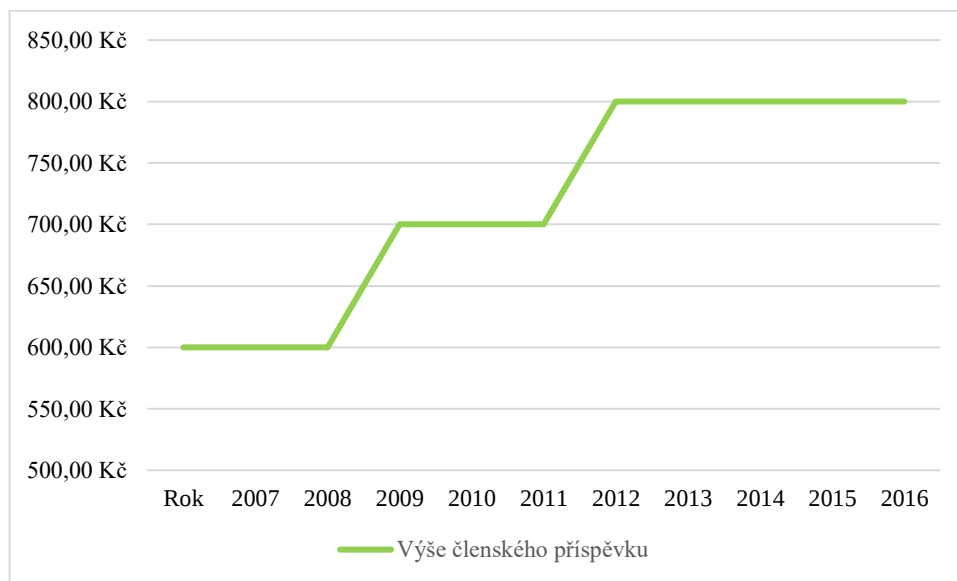
Tabulka 13 - Počet registrovaných členů a oddílů v letech 2007 - 2017

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet členů	48	51	51	23	62	66	60	59	63	72	74
Počet oddílů	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

Způsob financování chodu skautského střediska se výrazně neliší od financování pionýrské skupiny. Středisko Stopa nicméně vyjma dotací přidělených z MŠMT nevyhledává další možnosti financování. Dalším rozdílem a specifickým je způsob financování výprav. Narozdíl od pionýrské skupiny pořádá Stopa především jednodenní výpravy do okolí města. Tyto výpravy a výdaje s nimi spojené jsou hrazeny účastníky přímo na akci (zaplatí si dopravu a vstupné, stravu mají ve většině případů vlastní). Objem vyúčtovaných financí je tak poměrně nižší než u pionýrské skupiny. Stejně jako u pionýrské skupiny jsou velkou částí příjmů členské příspěvky. Výši příspěvků stanovuje na kalendářní rok středisková rada. Následující graf znázorňuje vývoj výše členských příspěvků v letech 2007 – 2017.

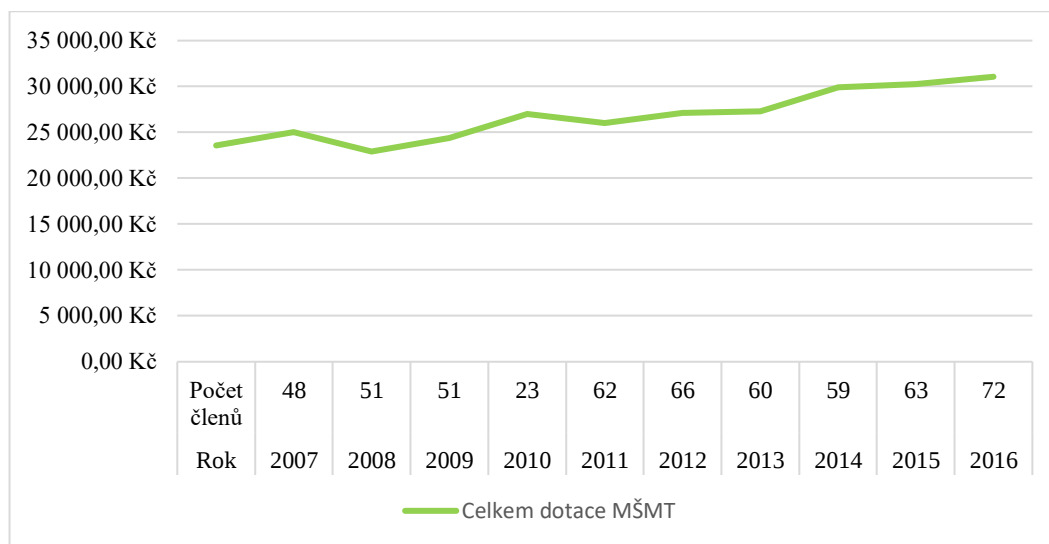
Graf 5 - Výše členských příspěvků v letech 2007 - 2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

Stejně jako u pionýrské skupiny jsou druhou nezbytnou složkou příjmů dotace z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Ty jsou také přerozdělovány na základě počtu registrovaných členů. Následující graf znázorňuje vývoj výše dotací v čase a zároveň její závislost na počtu registrovaných členů.

Graf 6 - Výše dotací v letech 2007 - 2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

Další součástí příjmů jsou účastnické poplatky na akce a tábory. Výše účastnických poplatků jsou určovány střediskovou radou na základě ročního plánu akcí. Tyto údaje jsou uvedeny v tabulce celkových příjmů.

Tabulka 14 - Příjmy střediska Stopa v letech 2007 - 2017

Rok	Členské příspěvky	Přijaté dotace MŠMT neinvestiční	Účastnické poplatky	Celkem příjmy
2007	28 800,00 Kč	23 567,00 Kč	83 050,00 Kč	135 417,00 Kč
2008	30 600,00 Kč	25 016,00 Kč	83 560,00 Kč	139 176,00 Kč
2009	30 600,00 Kč	22 911,00 Kč	90 500,00 Kč	144 011,00 Kč
2010	16 100,00 Kč	24 359,00 Kč	84 290,00 Kč	124 749,00 Kč
2011	43 400,00 Kč	27 025,00 Kč	76 000,00 Kč	146 425,00 Kč
2012	46 200,00 Kč	26 018,00 Kč	79 500,00 Kč	151 718,00 Kč
2013	48 000,00 Kč	27 121,00 Kč	101 900,00 Kč	177 021,00 Kč
2014	47 200,00 Kč	27 301,00 Kč	118 780,00 Kč	193 281,00 Kč
2015	50 400,00 Kč	29 923,00 Kč	114 750,00 Kč	195 073,00 Kč
2016	57 600,00 Kč	30 232,00 Kč	120 350,00 Kč	208 182,00 Kč
2017	59 200,00 Kč	31 061,00 Kč	126 000,00 Kč	216 261,00 Kč

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

Z tabulky je zřejmá jistá stabilita příjmů. Členské příspěvky rostly zejména z důvodu zvyšování cen materiálu pro činnost. Příjmy z dotací u střediska Stopa jsou vcelku konstantní. Z tabulky je zřejmé, jak je popsáno výše, že středisko nečerpá jiné dotace než dotace z MŠMT. Za zmínku stojí rok 2013, kdy skokově vzrostly příjmy z účastnických poplatků. Do roku 2013 neplatili dospělí účastníci tábora poplatky za tábor. Nicméně s rostoucími náklady bylo středisko nuceno přistoupit k výběru poplatků i za pracovníky tábora.

Výdaje střediska Stopa

Druhým ukazatelem hospodaření střediska jsou celkové roční výdaje. Ty zahrnují veškeré výdaje spojené se zajištěním celoroční činnosti. Řadí se mezi ně vyúčtování jednotlivých dotací, náklady na akce a tábory, odvody členských příspěvků, náklady na provoz a údržbu kluboven, náklady na nájem kluboven a provozní náklady.

Následující tabulka znázorňuje výdaje střediska ve sledovaném období.

Tabulka 15 - Výdaje střediska Stopa v letech 2007 -2017

Rok	Výdaje neinvestičních dotačních prostředků MŠMT	Odvod členských příspěvků	Akce a tábory	Nákup a údržba materiálu	Nájem prostor	Administrativní a provozní	Ostatní
2007	23 567,00 Kč	7 200,00 Kč	93 587,00 Kč	1 245,00 Kč	3 400,00 Kč	5 477,00 Kč	275,00 Kč
2008	25 016,00 Kč	7 650,00 Kč	91 250,00 Kč	2 633,00 Kč	3 400,00 Kč	7 456,00 Kč	3 222,00 Kč
2009	22 911,00 Kč	7 650,00 Kč	97 363,00 Kč	985,00 Kč	3 400,00 Kč	6 452,00 Kč	1 850,00 Kč
2010	24 359,00 Kč	3 450,00 Kč	88 265,00 Kč	1 523,00 Kč	3 400,00 Kč	4 521,00 Kč	896,00 Kč
2011	27 025,00 Kč	9 300,00 Kč	89 226,00 Kč	4 567,00 Kč	4 000,00 Kč	3 301,00 Kč	273,00 Kč
2012	26 018,00 Kč	9 900,00 Kč	93 036,00 Kč	5 259,00 Kč	4 000,00 Kč	6 251,00 Kč	1 388,00 Kč
2013	27 121,00 Kč	12 000,00 Kč	112 073,00 Kč	6 188,00 Kč	4 000,00 Kč	8 205,00 Kč	774,00 Kč
2014	27 301,00 Kč	11 800,00 Kč	132 052,00 Kč	10 154,00 Kč	5 500,00 Kč	4 568,00 Kč	2 005,00 Kč
2015	29 923,00 Kč	12 600,00 Kč	129 957,00 Kč	7 326,00 Kč	5 500,00 Kč	3 662,00 Kč	105,00 Kč
2016	30 232,00 Kč	14 400,00 Kč	138 153,00 Kč	3 001,00 Kč	5 500,00 Kč	5 563,00 Kč	1 032,00 Kč
2017	31 061,00 Kč	14 800,00 Kč	143 852,00 Kč	2 405,00 Kč	5 500,00 Kč	7 820,00 Kč	4 025,00 Kč

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

V případě výdajů lze říci, že stejně jako u pionýrské skupiny reflektují poskytnuté dotace. V roce 2013 lze pozorovat nárůst odvodu členských příspěvků. V případě střediska Stopa byl také navýšen odvod příspěvků. U výdajů na akce a tábory lze sledovat navýšení výdajů, vzhledem ke nárůstu cen komodit potřebných k realizaci tábora

Hospodářský výsledek

Rozhodujícím finančním ukazatelem je hospodářský výsledek za daný rok. Ten je vypočten jako rozdíl příjmů a výdajů. Hospodářské výsledky jsou uvedeny v následující tabulce.

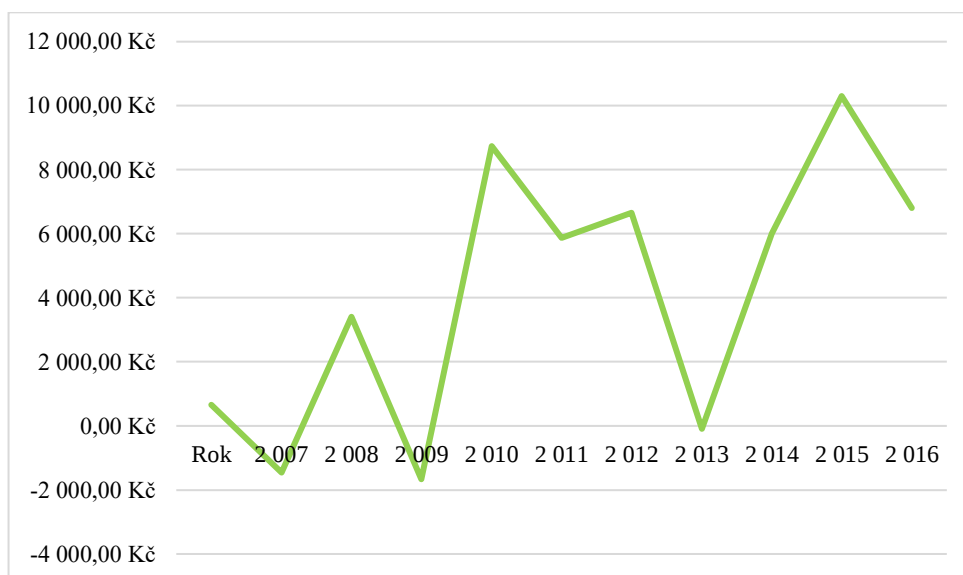
Tabulka 16 - Hospodářské výsledky v letech 2007 - 2017

Rok	Celkem příjmy	Celkem výdaje	Hospodářský výsledek
2 007	135 417,00 Kč	134 751,00 Kč	666,00 Kč
2 008	139 176,00 Kč	140 627,00 Kč	-1 451,00 Kč
2 009	144 011,00 Kč	140 611,00 Kč	3 400,00 Kč
2 010	124 749,00 Kč	126 414,00 Kč	-1 665,00 Kč
2 011	146 425,00 Kč	137 692,00 Kč	8 733,00 Kč
2 012	151 718,00 Kč	145 852,00 Kč	5 866,00 Kč
2 013	177 021,00 Kč	170 361,00 Kč	6 660,00 Kč
2 014	193 281,00 Kč	193 380,00 Kč	-99,00 Kč
2 015	195 073,00 Kč	189 073,00 Kč	6 000,00 Kč
2 016	208 182,00 Kč	197 881,00 Kč	10 301,00 Kč
2 017	216 261,00 Kč	209 463,00 Kč	6 798,00 Kč

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

Vývoj hospodářských výsledků v jednotlivých letech ukazuje i následující graf.

Graf 7 - Vývoj výsledku hospodaření v letech 2007 -2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

Hospodářské výsledky jednotlivých let poukazují na relativně stabilní rozpočet střediska. To je na rozdíl od pionýrské skupiny způsobeno faktem, že středisko nežádá o dotace nad rámec dotací poskytovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a lze tak poměrně dobře predikovat rozpočet na další rok. Kladný hospodářský výsledek vytváří středisku rezervu do dalšího roku. Naopak při záporném hospodářském výsledku je středisko nuceno doplatit rozdíl z vlastních naspořených zdrojů.

Dalším ukazatelem hospodaření střediska je, stejně jako u pionýrské skupiny, přehled majetku. Vzhledem k obdobné činnosti bylo možné pro účely práce rozdělit majetek stejně, jako v případě pionýrské skupiny, Následující dvě tabulky tak ukazují stav a vývoj majetku střediska Stopa v letech 2007 – 2017.

Tabulka 17- Soupis majetku střediska Stopa v letech 2007 -2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Stav pokladny	987,00	1 117,00	1 352,00	1 564,00	1 234,00
Stav na účtech	12 305,00	14 525,00	10 115,00	12 877,00	9 653,00
Pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	250,00
FM celkem	13 292,00	15 642,00	11 467,00	14 441,00	11 137,00
Drobný majetek	25 652,00	28 365,00	22 006,00	23 542,00	25 369,00
Celkem	52 236,00	59 649,00	44 940,00	52 424,00	47 643,00

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

Tabulka 18 - Soupis majetku střediska Stopa v letech 2007 -2011

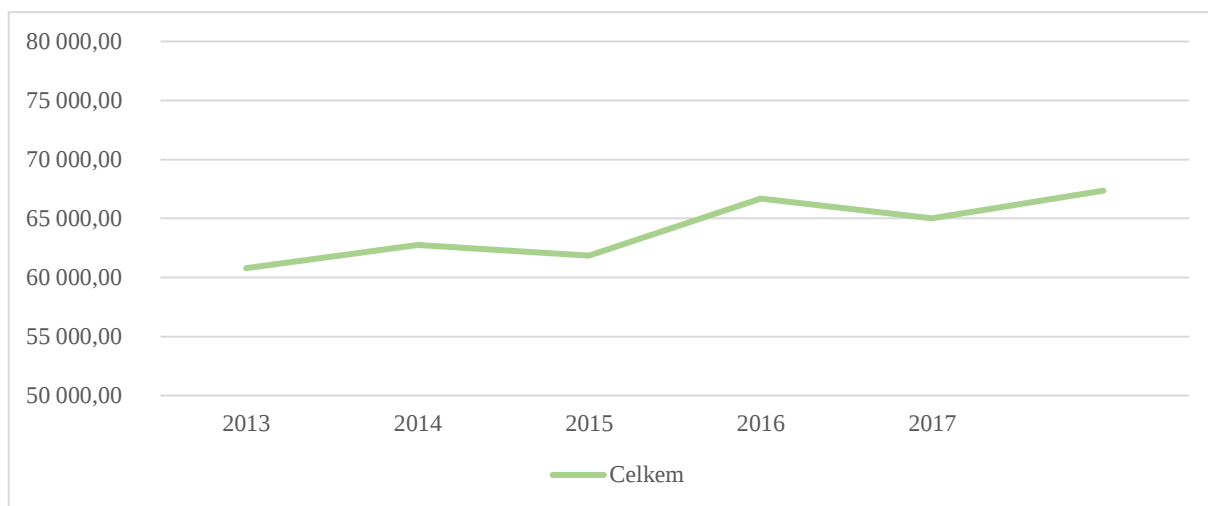
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stav pokladny	2 037,00	845,00	1 250,00	1 966,00	2 477,00	2 653,00
Stav na účtech	11 232,00	13 965,00	14 169,00	16 842,00	15 202,00	15 994,00
Pohledávky	700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
FM celkem	13 969,00	14 810,00	15 419,00	18 808,00	17 679,00	18 647,00
Drobný majetek	32 856,00	33 157,00	31 024,00	29 054,00	29 653,00	30 068,00
Celkem	60 794,00	62 777,00	61 862,00	66 670,00	65 011,00	67 362,00

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

Z tabulek je patrné, že si středisko Stopa udržuje relativně stabilní majetek. Je také zřejmé, že na rozdíl od pionýrské skupiny ve sledovaných letech neeviduje větší množství pohledávek. Pohledávky nepřesahují 1000 Kč.

Následující graf znázorňuje vývoj stavu majetku střediska Stopa. Na první pohled je patrná stabilita majetkové situace střediska.

Graf 8 - Vývoj majetku střediska Stopa v letech 2007 -2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů střediska Stopa

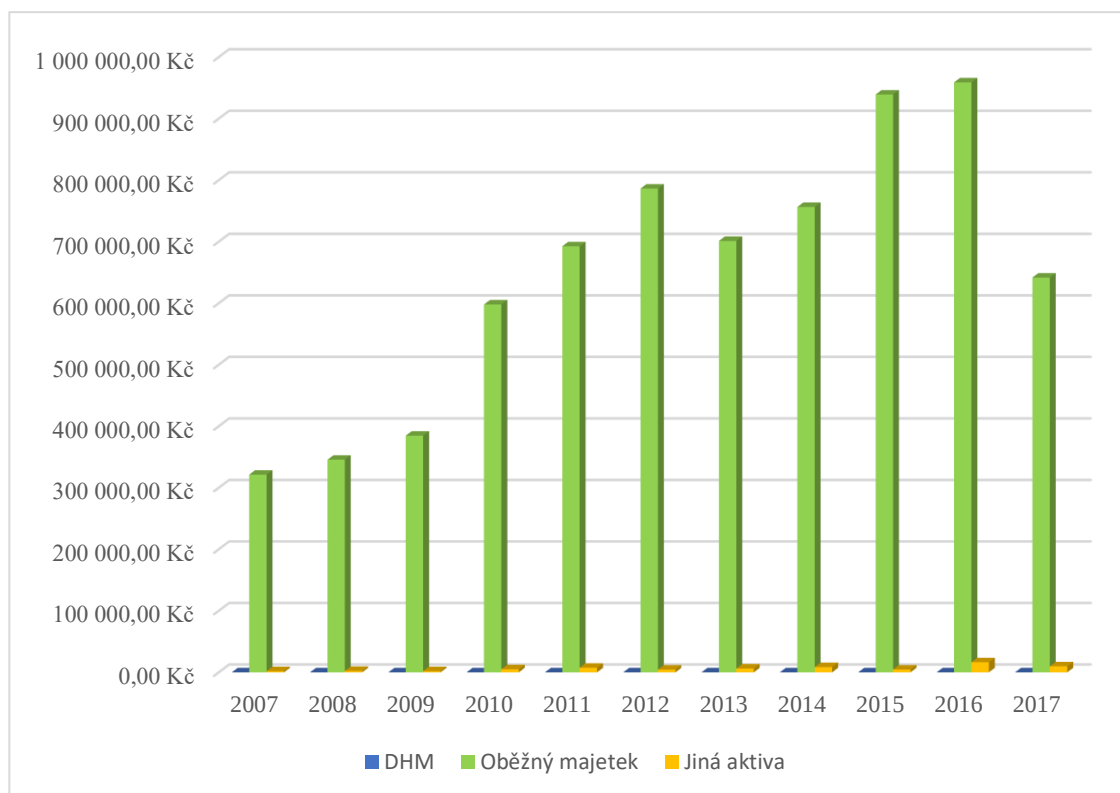
4.3 Baobab z.s.

Baobab z.s. je nezisková organizace, která se zabývá podporou lidí s duševním onemocněním. Baobab z.s. má pouze čtyři registrované členy. Chod organizace zajišťují její zaměstnanci. Vzhledem k faktu, že organizace vede klasické podvojně účetnictví byla provedena horizontální a vertikální analýza dle účetních výkazů.

4.3.1 Horizontální analýza aktiv

Nejprve byla provedena horizontální analýza aktiv, která zobrazuje zastoupení dlouhodobého majetku, oběžného majetku a jiných aktiv v letech 2007 – 2017.

Graf 9 - Horizontální analýza aktiv v letech 2007 -2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s

Graf znázorňuje horizontální analýzu aktiv, která zobrazuje zastoupení dlouhodobého majetku, oběžného majetku a jiných aktiv v letech 2007 – 2017. Vzhledem k faktu, že organizace své aktivity vykonává v pronajatých prostorech a žádné z nakoupeného vybavení nepřesálo hodnotu 40 000 Kč je dlouhodobý majetek organizace po celou dobu jejího působení nulový. Z pohledu horizontální analýzy je tedy možné rozebrat pouze položku oběžný majetek. V roce 2010 je možné sledovat nárůst tohoto majetku, a to z důvodu rozšíření působení organizace o pobočku v Kladně. Zároveň je patrný nárůst pohledávek organizace. V těch se promítají i prozatím neproplacené dotace nových projektů.

Nárůst oběžného majetku lze sledovat v následujících letech, a to zejména z důvodu zařazení evropských projektů do činnosti organizace. První evropské projekty probíhaly v letech 2011 – 2013, kde je patrné zvýšení oběžného majetku a dále mezi lety 2013 – 2015. Následující tabulka zobrazuje strukturu aktiv ve sledovaném období. Částky jsou uvedeny bez měny z důvodu větší přehlednosti tabulky.

Tabulka 19 - Struktura aktiv v letech 2007 - 2017

Aktiva	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
DM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oběžný majetek	321337,2	345653,4	384642	598023,5	692560,3	786325,2	701241,9	756441	939202,4	958894,9	641612,3
KFM	89535,25	99808,04	109264,2	176783,8	266967,4	243026,3	228990,3	190535,2	342245,6	190849,9	176371,3
Pohledávky	231801,9	245845,4	275377,8	421239,7	425592,9	543298,9	472251,6	565905,8	596956,8	768045	465241
Jiná aktiva	1989	2343	2015,2	5069,41	7554	4521,09	6228	8603	4609	16459,08	9821,28
Aktiva celkem	323326,2	347996,4	386657,2	603092,9	700114,3	790846,3	707469,9	765044	943811,4	975354	651433,5

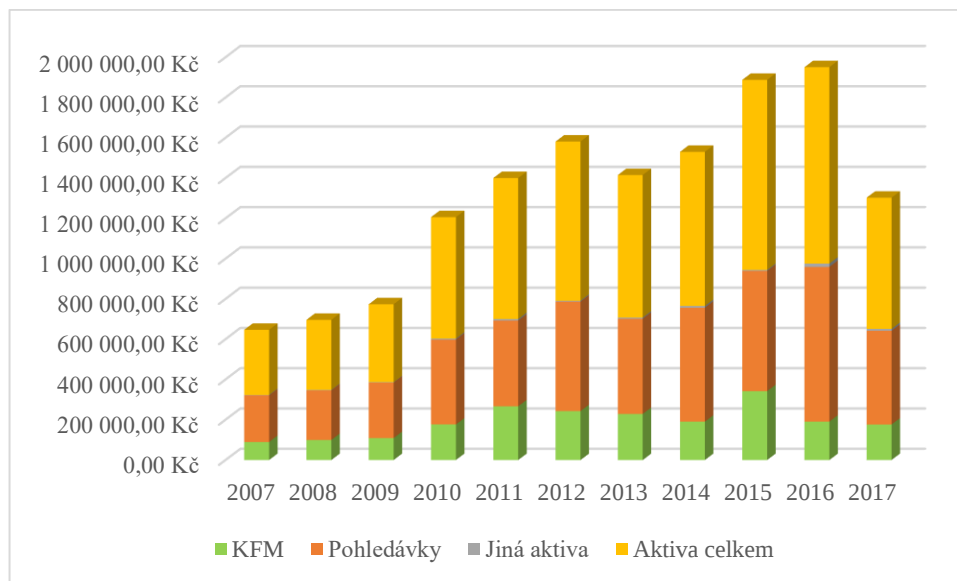
Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů polku Baobab z.s.

Data v tabulce dokládají absenci dlouhodobého majetku, jak již bylo zmíněno výše. Z tabulky je patrný nárůst pohledávek způsobený zpětným proplácením dotací.

4.3.2 Vertikální analýza aktiv:

V dalším kroku byla provedena vertikální analýza aktiv, která znázorňuje podíl jednotlivých aktiv na celkových aktivech ve sledovaném období.

Graf 10 - Vertikální analýza pasiv

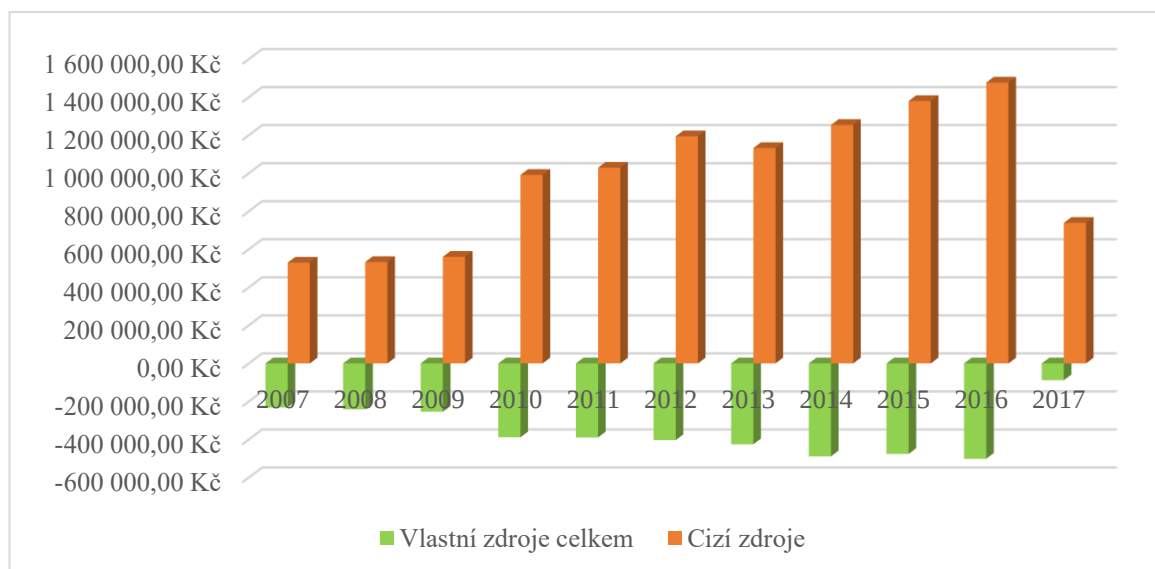
Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s.

Graf znázorňuje změny podílů jednotlivých dílčích aktiv na celkových aktivech organizace v letech 2007 – 2017. Největší podíl aktiv zastupuje stabilně krátkodobý majetek a pohledávky. Jak už bylo zmíněno výše těchto pohledávek je zapříčiněna zpětným proplácením dotací. Z grafu je patrné, že pohledávky dlouhodobě překračují výši krátkodobého finančního majetku. Průměrný podíl krátkodobého finančního majetku na celkových aktivech je 29,36%. Jak již bylo zmíněno, nejvyšší podíl na aktivech zastupují dlouhodobě pohledávky, a to v průměrné výši 69,73 %. Jiná aktiva jsou zastoupena jen velmi malým podílem, a to ve výši 0,91%.

4.3.3 Horizontální analýza pasiv:

Jako další krok byla provedena horizontální analýza aktiv, která ukazuje jednotlivé zdroje, které organizace využívá k financování svých aktivit.

Graf 11 - Horizontální analýza pasiv v letech 2007 -2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s.

Graf znázorňuje vývoj jednotlivých zdrojů organizace. Z grafu je patrné, že organizace je zcela závislá na cizích zdrojích. Je to z toho důvodu, že primárním zdrojem příjmů organizace jsou dotace získávané z veřejných rozpočtů. Jak již bylo zmíněno v roce 2010 došlo k otevření nové pobočky organizace a díky tomu došlo i k výraznému nárůstu cizích

zdrojů. Organizace začala působit na půdě Středočeského kraje a mohla tak žádat i o Podporu ze středočeského kraje. Další pozvolný nárůst cizích zdrojů je patrný i v následujících letech, a to zejména z důvodu realizace evropských projektů. V roce 2017 se po přijetí rozpočtových opatření a ukončení chodu evropských projektů, jejichž náklady překročily proplacené náklady, organizace stabilizovala.

Tabulka na následující straně popisuje strukturu jednotlivých pasiv ve sledovaném období tedy v letech 2007–2017. Hodnoty v tabulce jsou uvedeny bez označení měny z důvodu větší přehlednosti tabulky.

Tabulka 20 Struktura pasiv v letech 2007 - 2017

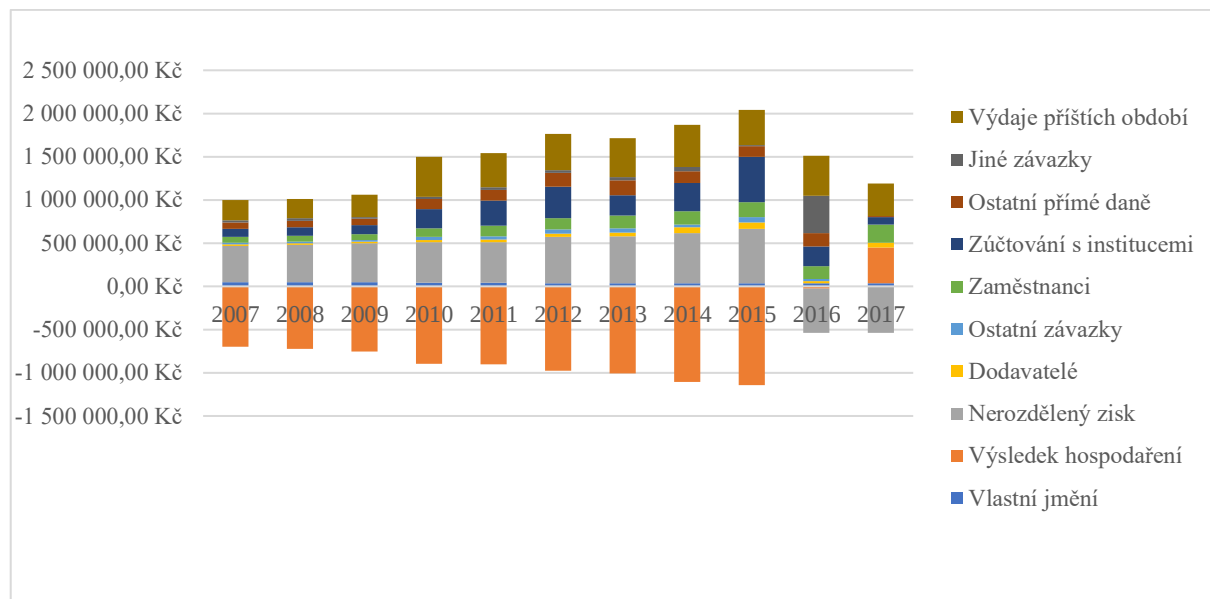
Pasiva	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vlastní zdroje	-231569	-240896	-254078	-388211	-389154	-403256	-425032	-489024	-475936	-501236	-87781,8
Vlastní jmění	50000	50000	50000	41025	41025	35915	35915	35915	35915	35915	35915
Výsledek hospodaření	-701668	-721350	-753267	-897563	-903256	-974321	-1006549	-1106563	-1140007	-25299,6	413454
Nerozdělený zisk	420099,6	430454,1	449188,9	468327,4	473076,9	535149,7	545601,8	581624,4	628155,3	-511851	-537151
Cizí zdroje	529895,1	532892,6	560746,7	991303,9	1029269	1194102	1132502	1254068	1379748	1476590	739215,3
Dodavatelé	17555,03	18975,26	19563,25	28504,98	30523,65	39876,42	42689,07	65459,2	77400,29	25707,99	55945,35
Ostatní závazky	14248,85	15963,74	16374,08	33472,31	36258,47	49653,55	44365,21	34021	59768	25099	0
Zaměstnanci	69256	71203	66784	101653	122695	126305	153654	154699	175323	147752	212254
Zúčtování s institucemi	96472	97622	106425	223665	289632	365023	228963	326524	519119	225027	86528
Ostatní přímé daně	70411,26	72633,04	77406,5	111568,3	122369,1	159420,6	174360,3	136744	124375	157902	7204
Jiné závazky	25399	32066	12559	25604	28642	32124	37451	44356	12266	430000	0
Výdaje příštích období	236552,9	224429,5	261634,9	466836,3	399148,4	421699,7	451019,6	492264,5	411496,3	465101,8	377284

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s.

Z tabulky je patrné, že organizace eviduje záporné vlastní zdroje, a to z toho důvodu, že je dlouhodobě ve ztrátě a do vlastních zdrojů se propisují hospodářské výsledky z let předchozích. Bohužel do roku 2015 se organizaci nedařilo tuto ztrátu snižovat. Naopak rozšiřováním služeb ztrátu prohlubovala. Od roku 2016, kdy organizace přistoupila k určitým opatřením a zároveň skončily evropské projekty, se organizaci podařilo snížit roční ztrátu. Vzhledem k nezkušenosti při podávání žádostí o tyto evropské projekty došlo k tomu, že do žádosti nebyly zahrnuty důležité výdaje, které musela organizace doplatit z vlastních zdrojů. Dalším důvodem byl fakt, že organizace neměla zkušenosti s vyúčtováváním těchto dotací, a proto docházelo ke krácení některých nárokových výdajů. Tyto výdaje pak byl polek nucen platit z vlastních zdrojů a díky tomu prohluboval svou ztrátu. Po skončení realizace těchto projektů, v kterých se objevili nečekané vícenáklady se v roce 2017 organizaci podařilo dosáhnout kladného hospodářského výsledku. Do budoucna lze predikovat, že organizace bude disponovat kladnými vlastními zdroji.

4.3.4 Vertikální analýza pasiv:

Graf 12 - Vertikální analýza asi v letech 2007–2017

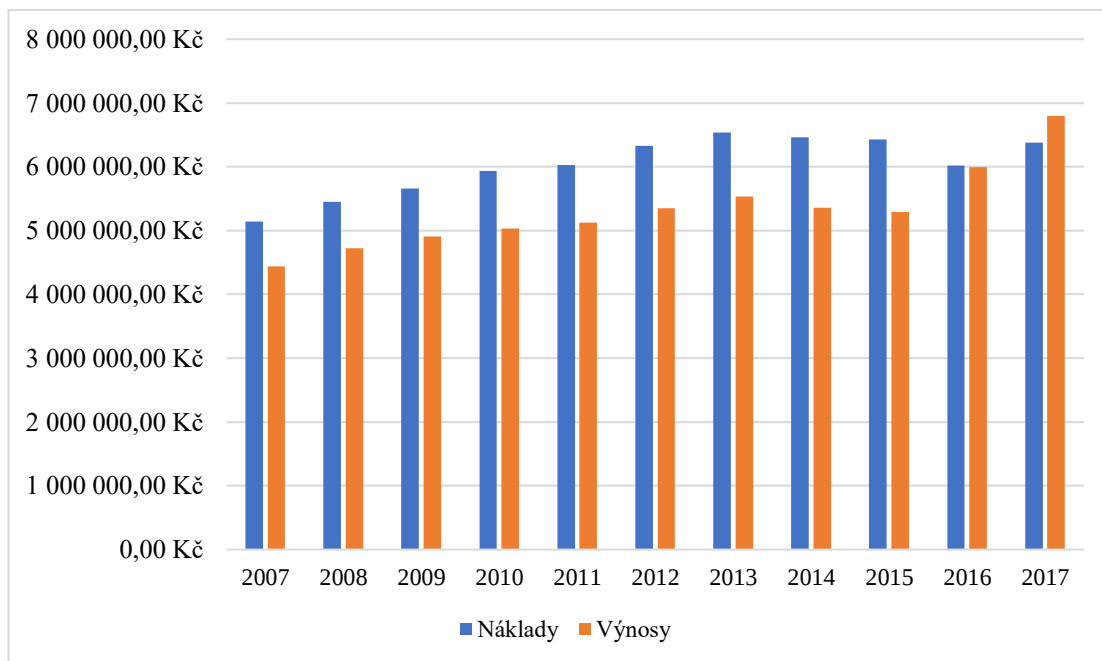
Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s.

Graf znázorňuje podíl jednotlivých zdrojů krytí majetku na celkových pasivech v letech 2007–2017. Jak již bylo vysvětleno výše, většinu zdrojů tvoří cizí zdroje, které se skládají především z nerozděleného zisku, výdajů příštích období a položkami, které jsou zúčtovány s institucemi.

Z grafu je dále patrné, že vlastní zdroje byly dlouhodobě ovlivněny záporným hospodářským výsledkem organizace. Jak již bylo zmíněno výše, organizace byla dlouhodobě ve ztrátě, kterou se podařilo vyrovnat v roce 2016.

4.3.5 Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Graf 13 - Horizontální a vertikální analýza nákladů a výnosů v letech 2007–2017

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s.

Graf znázorňuje vývoj nákladů a výnosů ve sledovaném období. Z grafu je patrné, že náklady dlouhodobě převyšovaly výnosy. To se projevilo na ročních hospodářských výsledcích. U nákladů lze pozorovat meziroční nárůst podle toho, jak se organizace vyvíjela v čase. Nárůst nákladů a výnosů lze pozorovat mezi lety 2012–2015, kdy aktivně probíhaly realizace evropských projektů. Z grafu je patrné vyrovnění nákladů a výnosů v roce 2016, kdy se podařilo po ukončení evropských projektů, které jak již bylo vysvětleno znamenaly z výše popsaných důvodů jisté vícenáklady. V roce 2016 je možné sledovat skokové snížení ztráty, díky navýšení zdrojů z čerpaných dotací. Od roku 2017 se podařilo díky rozpočtovým opatřením a zároveň díky vyšším poskytnutým dotacím dosáhnout kladného hospodářského výsledku.

Následující tabulka zobrazuje strukturu nákladů ve sledovaném období. Hodnoty jsou opět uvedeny bez měny pro větší přehlednost tabulky

Tabulka 21 - Struktura nákladů v letech 2007–2017

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Spotřebované nákupy a nakupované služby	418497,47	452994,3	476410,17	522481,51	565310,78	595110,34	641012,33	672372,55	656881,63	694791,85	874077
Ostatní služby	74326	80632	88652	92653	98610	100549	106397	105936	102673,32	1067947,6	1139061,2
Osobní náklady	4634909	4894740	5070287	5294298	5335432	5596258	5754898	5642471	5620513	4185159	4232781
Ostatní náklady	14178,63	18909,76	23480,68	23423,2	26731,39	32393,92	34654,7	42827,09	49427	69421,18	134010,67
Poskytnuté členské příspěvky	0	0	0	0	0	1250	0	0	0	625	0
Náklady celkem	5141911,1	5447276,1	5658829,9	5932855,7	6026084,2	6325561,3	6536962	6463606,6	6429495	6017944,6	6379929,9

Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s.

Z tabulky struktury nákladů lze vypožorovat nárůst nákladů na spotřebované nákupy a služby mezi lety 2012 a 2013. Tento nárůst zapříčinila realizace nového projektu Zaměstnávání lidí s duševním onemocněním. Další skokový nárůst je možné sledovat v roce 2017, kdy byly organizaci poskytnuty vyšší provozní dotace a bylo možné nakoupit nový materiál do dílen.

Následující tabulka zobrazuje strukturu výnosů ve sledovaném období. Hodnoty jsou i zde uvedeny bez měny pro větší přehlednost tabulky. Z tabulky je patrný postupný vývoj práce organizace. Především lze sledovat nárůst spotřebovaného materiálu a služeb, který pozvolna stoupá v čase. To souvisí s rozšiřováním nabízených služeb a zejména s rozšířením působení organizace o pobočku v Kladně.

Tabulka 22 - Struktura výnosů v letech 2007–2017

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Provozní dotace	4011671	4292788	4470256	4597849	4681110	4906149	5077587	4900215	4830876	5533085	6249200
Přijaté příspěvky	2800	3000	3600	3200	3500	3800	3200	3200	4300	2900	5400
Tržby za vlastní výkony a za zboží	424114	428354	429054	432047	436213	438653	446521	451032	449653	453482	512627
Ostatní výnosy	1658	1784	2653	2196	2005	2639	3105	2596,22	4659	3177,71	26156,9
Výnosy celkem	4440243	4725926	4905563	5035292	5122828	5351241	5530413	5357044	5289488	5992645	6793384

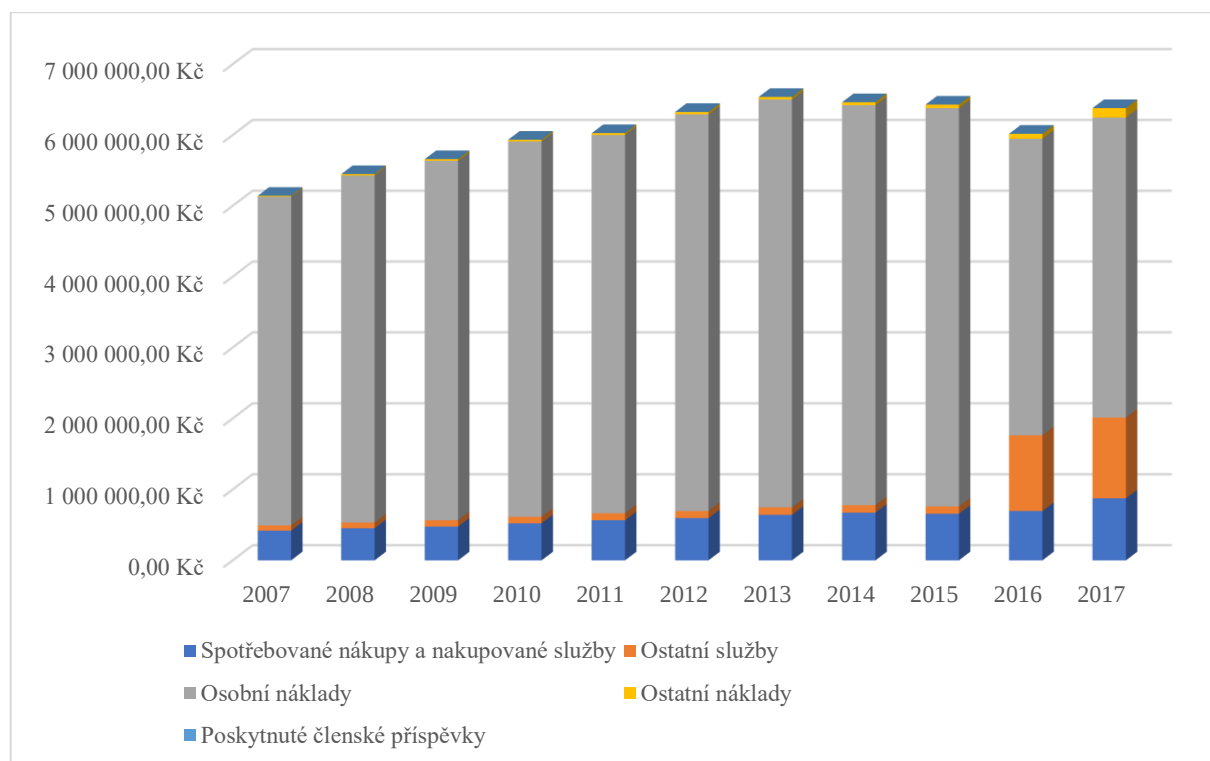
Zdroj - Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s.

Z tabulky je patrné, že největší část výnosů tvoří poskytnuté provozní dotace. Je zřejmé, že bez provozních dotací by organizace nebyla schopna provozu. Z tabulky lze vyčíst, že již

zmiňovaný kladný hospodářský výsledek z roku 2017 je zapříčiněn především navýšením dotací, které byly čerpány. Další významnou položkou výnosů jsou vlastní tržby za služby.

4.3.6 Vertikální analýza nákladů:

Graf 14 - Vertikální analýza nákladů

Zdroj – Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s.

Graf znázorňuje rozvržení jednotlivých nákladů. Z grafu je patrné, že největší část nákladů – průměrně 84,95 % jsou osobní náklady. Je to z toho důvodu, že všechny služby jsou zabezpečovány zaměstnanci organizace. Další osobní náklady plynou z posílání organizace, neboť někteří klienti jsou v organizaci zaměstnáni na tzv. místech na zkoušku. Tato místa jim umožňují navyknout si na pracovní proces a snáze tak najít pracovní místo mimo chráněné dílny.

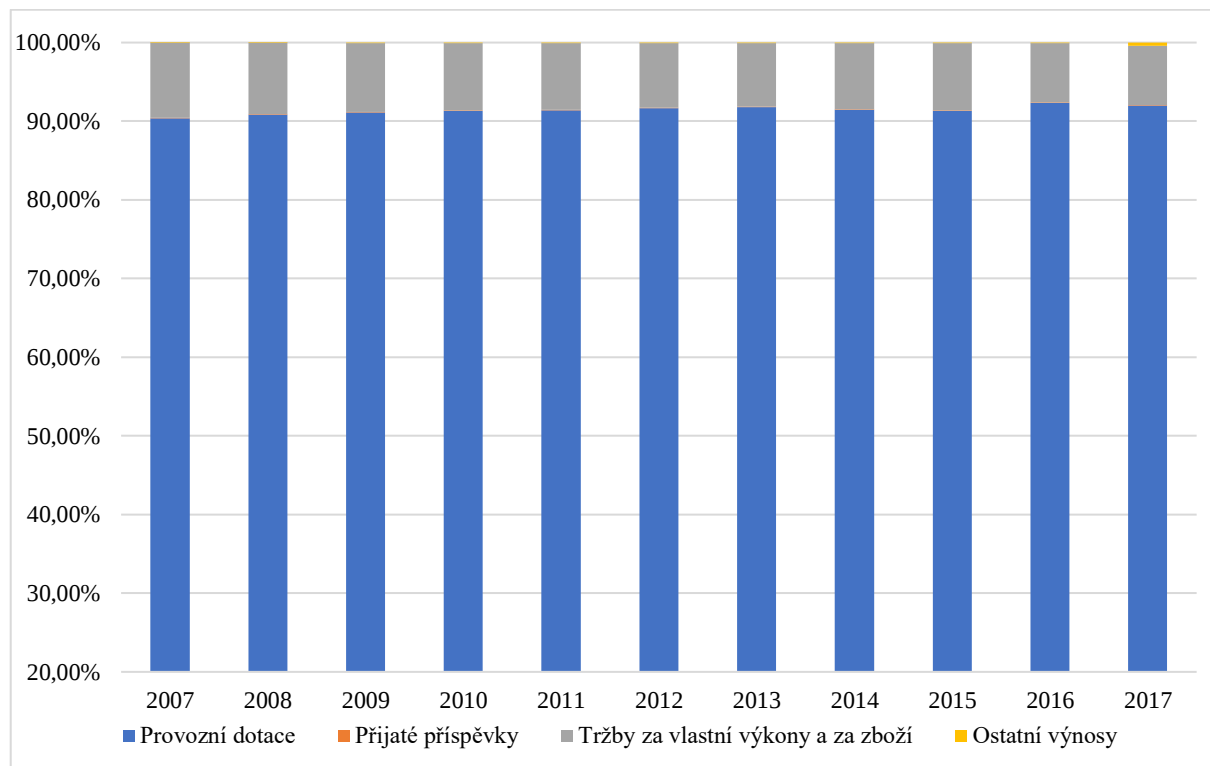
Další výrazněji zastoupené náklady jsou náklady na Spotřebované nákupy. Jejich průměrný podíl na celkových nákladech je 9,83 %.

Z grafu je také patrné, že se podíl na nákladech v letech 2016 a 2017 výrazně proměnil. Tato změna nastala vzhledem k ukončení realizace některých projektů a tím i koncem pracovního poměru některých zaměstnanců, kteří byli zaměstnáni právě v těchto

projektech. Větší náklady pak byly vynaloženy na Ostatní služby, které do roku 2015 dosahovaly průměrného podílu 1,57 %. Od roku 2016 se tento podíl změnil v průměru na 17,79 %.

4.3.7 Vertikální analýza výnosů:

Graf 15 - Vertikální analýza výnosů

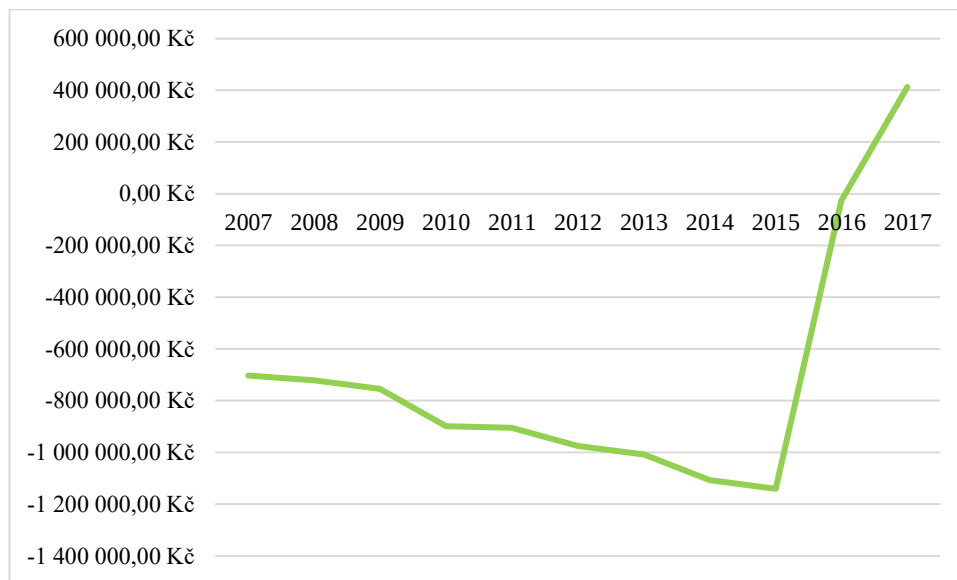
Zdroj – Vlastní zpracování na základě dokumentů polku Baobab z.s.

Z grafu je patrné, že přes 90 % (průměrně 91,4 %) všech výnosů tvoří přijaté provozní dotace. Jak již bylo zmíněno, dokládá to fakt, že existence organizace je zcela závislá na poskytnutých provozních dotacích. Další významnější část (průměrně 8,4 %) výnosů tvoří Tržby za vlastní zboží. Z grafu lze též vyčíst, že v roce 2017 nepatrně vzrostl podíl ostatních výnosů z průměrných 0,5 % na 0,39 %.

4.3.8 Vývoj výsledku hospodaření:

Následující graf zachycuje vývoj výsledku hospodaření neziskové organizace Baobab z.s.

Graf 16 - Vývoj výsledku hospodaření v letech 2007–2017

Zdroj – Vlastní zpracování na základě dokumentů spolku Baobab z.s.

Z grafu je patrné, že od roku 2007 spolek Baobab zvyšoval svou ztrátu. Největší propad byl zaznamenán v roce 2015, kdy končily evropské projekty a vzhledem k nemožnosti nárokovat některé vynaložené výdaje byl spolek nucen zaplatit tyto výdaje z vlastních zdrojů. Po ukončení realizace těchto projektů se podařilo organizaci stabilizovat a zároveň získat větší dotace z veřejných zdrojů. Díky těmto skutečnostem se podařilo v roce 2016 rapidně snížit dlouhodobou ztrátu. V roce 2017 se organizaci podařilo dostat do černých čísel a začít generovat zisk, který bude dál použit pro naplňování cílů organizace.

4.4 Porovnání čerpaných zdrojů

Pionýr z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno a Junák – český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s.

V této části práce jsou porovnány zdroje čerpání jednotlivých dotací ve sledovaném období a vyhodnoceno, zda je pro jednotlivé organizace možné získávat prostředky z jiných zdrojů než doposud.

Nejprve je provedeno porovnání subjektů pionýrské skupiny Veteráni Kladno a střediska Stopa. Tyto dva subjekty lze z tohoto hlediska porovnat zejména proto, že mají obdobnou náplň činnosti a působí ve stejném městě. V této části nejsou porovnávány dotace na činnost ze zdrojů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, neboť jejich čerpání využívají oba subjekty dle platných pravidel. Následující tabulka sleduje čerpání prostředků pionýrské skupiny Veteráni Kladno. V tabulce jsou zobrazeny pouze roky, v kterých pionýrská skupina čerpala další zdroje financování. Tabulka pro středisko Stopa nebyla vytvořena, neboť žádné další finance prozatím nečerpají.

Tabulka 23 - Čerpání dotací ve sledovaném období – PS Veteráni Kladno

Rok	Dotace středočeského kraje	Dotace Ministerstva obran	Dar města z Fondu pro sport, výchovu a vzdělávání
2008	0,00 Kč	0,00 Kč	20 000,00 Kč
2009	15 000,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
2012	0,00 Kč	0,00 Kč	11 000,00 Kč
2014	10 000,00 Kč	20 000,00 Kč	40 000,00 Kč
2015	15 000,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
2016	0,00 Kč	20 000,00 Kč	30 000,00 Kč
2017	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč

Zdroj - 1 Vlastní zpracování na základě dokumentů pionýrské skupiny

Z tabulky je patrné, že na dotace ze zmíněných institucí se nelze v plánování rozpočtu spolehnout. Středočeský kraj v minulých letech nevypisoval grantové výzvy každý rok, stejně jako Ministerstvo obrany. V případě těchto institucí je třeba sepsat projektovou žádost, která vyzdvihuje účely, na které je dotace určena. V těchto projektových žádostech

nelze žádat o celou částku. V případě dotací ze středočeského kraje je výše financování maximálně 70 % celkových nákladů. Je tedy potřeba dobře promyslet, zda subjekt bude mít na dofinancování projektu prostředky, neboť v tomto případě nelze zbylé náklady hradit z dotací MŠMT.

V případě Ministerstva obrany se jedná o 80 % celkových nákladů na projekt. Tyto náklady však mohou být doplacený z dotací z MŠMT.

V případě fondu města Kladno se o finanční prostředky žádá pouze žádostí o poskytnutí prostředků a doložením činnosti na území města. Komise následně rozhoduje, zda finance poskytne, případně v jaké výši. V případě těchto prostředků je důležité podat žádost včas, neboť ke konci roku je již fond vyčerpaný a prostředky nejsou poskytovány.

Středisko Stopa však nevyužívá žádné z těchto zdrojů. Autorka doporučuje rozšířit činnost střediska Stopa o aktivity spojené s brannou výchovou. V případě těchto projektů jsou totiž podporovány airsoftové, či paintballové kluby, turnaje ve střelbách či přespolní běhy.

Jedná se však o administrativní zátěž subjektu, zejména z důvodu zavedení alespoň minimální formy projektového řízení, které spočívá v přípravě projektu, jeho průběžné administraci, a především závěrečného vyúčtování. Z těchto důvodů by autorka doporučila čerpat zdroje z fondů města. Vzhledem k faktu, že v tomto případě není částka omezena horní hranicí se doporučuje vycházet z obvyklých poskytnutých příspěvků, které se pohybují v rozmezí 10 000 – 30 000 Kč. Vzhledem k nulové zkušenosti s čerpáním takovýchto prostředků se doporučuje v prvních letech čerpání držet nižších částek. Autorka doporučuje středisku Stopa zažádat v roce 2019 o finanční podporu města Kladno ve výši 10 000Kč.

Doporučení pro pionýrskou skupinu Veteráni Kladno je stabilizovat formu řízení projektů, neboť v roce 2017 nebyl schválen projekt Hravý rok 2017 v grantové výzvě středočeského kraje Podpora volnočasových, sportovních a vzdělávacích aktivit. Zejména je třeba zaměřit se na přípravu projektových žádostí pro získání prostředků z těchto zdrojů.

Baobab z.s.

Jak již bylo zmíněno v předešlých částech práce, zapsaný spolek Baobab čerpal v minulých letech dotace z evropských sociálních fondů. Konkrétně se jednalo o operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007–2013. Zdroje, které byly z toho programu poskytnuty jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 24 - Čerpání dotací z programu OP LZZ

Roky	Projekt	Poskytnutá dotace
2011-2013	Dejme příležitost lidem s duševním onemocněním	5 385 647,28 Kč
2011-2013	Společně to jde	4 679 113,68 Kč
2013-2015	Zaměstnávání lidí s duševním onemocněním	5 772 460,23 Kč
2013-2015	Známe Vaše potřeby	5 951 585,15 Kč

Zdroj – Vlastní zpracování na základě dokumentů organizace

Vzhledem k tomu, že organizace již stabilizovala své financování autorka práce doporučuje čerpat další zdroje z evropských sociálních fondů. Aktuálním operačním programem vhodným pro tento spolek je operační program Zaměstnanost 2014–2020. Vhodnou výzvou pro podání žádosti je například aktuální Specifická výzva na vybrané cílové skupiny IP. 1.1, která má za cíl zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných. Jednou z cílových skupin této výzvy jsou právě lidé s duševním onemocněním. V následující tabulce jsou uvedeny finanční podmínky podpory z této výzvy.

Tabulka 25 - Podmínky získání podpory

	Evropské fondy	Státní rozpočet	Příjemce
Míra podpory	85%	15%	0%
	Částka		
Minimální požadovaná částka	1 000 000,00 Kč		
Maximální požadovaná částka	3 000 000,00 Kč		

Zdroj - 2 Vlastní zpracování na základě informací z portálu ESF

Z tabulky je patrné, že v případě dobře připraveného a vedeného projektu lze zajistit 100% financování projektu. Autorka doporučuje spolku Baobab využít této výzvy k zajištění finančních prostředků pro chod organizace s předpokladem, že projekt bude řízen dobře vybraným projektovým manažerem, aby organizace předešla chybám v čerpání a vyvarovala se tak hrazení některých položek z vlastních zdrojů, jak tomu bylo v minulosti.

4.5 Autarkie

Autarkie popisuje míru soběstačnosti organizace. Autarkii lze počítat vzhledem k příjmům a výdajům, nebo vzhledem k výnosům a nákladům. Vzhledem k odlišnému způsobu vedení účetnictví u vybraných neziskových organizací byly použity oba způsoby výpočtu tohoto ukazatele.

4.5.1 Autarkie – Pionýr z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno

Pro organizaci pionýrská skupina Veteráni Kladno byla použita autarkie hlavní činnosti pomocí příjmů a výdajů.

Autarkie tak byla spočtena jako podíl Příjmů a Výdajů dle následujícího vzorce:

$$A_{cf} = \frac{P_y}{V_e} (1)$$

Následující tabulka ukazuje vypočtené hodnoty autarkie.

Tabulka 26 - Autarkie – Pionýr z.s. - Pionýrská skupina Veteráni Kladno

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy	257911,09	276982,2	279652,9	289378,4	322488,5	207875	497372,9	560384,8	588856,6	801056	743007,7
Výdaje	249766	315094	313680	290273	360209	242904,4	478481,1	529214	590712,4	799394,2	734241
AUTARKIE	103,2610884	87,90464	89,15228	99,69179	89,52817	85,57893	103,9483	105,89	99,68584	100,2079	101,194

Zdroj – Vlastní zpracování dle výpočtů

Z tabulky je patrné, že organizace je ve většině sledovaných let soběstačná. Výjimku tvoří roky 2008–2012, kdy měla organizace nižší příjmy, což bylo způsobeno zejména snížením

její činnosti z důvodu nedostatku dobrovolných pracovníků. V těchto letech však autarkie dosahovala hodnot kolem 90 %. Dá se tedy říci, že organizace byla ve větší míře soběstačná. Je však nutno podotknout, že příjmy zahrnují i přijaté dotace, na jejichž vyplácení je organizace závislá. Dá se tedy říci, že organizace je soběstačná do té doby, dokud budou poskytovány dotace.

4.5.2 Autarkie - Junák - český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s.

Podle stejných kritérií a výpočtů byla spočtena autarkie i pro středisko Stopa. Následující tabulka uvádí výpočet autarkie pro sledované období.

Tabulka 27 - Autarkie středisko Stopa

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celkem příjmy	135417	139176	144011	124749	146425	151718	177021	193281	195073	208182	216261
Celkem výdaje	134751	140627	140611	126414	137692	145852	170361	193380	189073	197881	209463
AUTARKIE	100,4942449	98,96819	102,418	98,6829	106,3424	104,0219	103,9093	99,94881	103,1734	105,2057	103,2454

Zdroj – Vlastní zpracování dle výpočtů

Z tabulky je zřejmé, že středisko Stopa dosahuje vyšší soběstačnosti než Pionýrská skupina Veteráni Kladno. V letech, kdy nepřesahuje 100 % se nedostává pod hranici 95 %. Je to způsobeno tím, že se středisko méně spoléhá na poskytnuté dotace. Jak již bylo uvedeno výše, středisko většinu aktivit pořádá bez čerpání dotačních prostředků a jedinou čerpanou dotací je každoroční dotace z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

4.5.3 Autarkie – Baobab z.s.

Autarkie byla spočtena i pro organizaci Baobab z.s. Nicméně vzhledem k vedení podvojného účetnictví nebyla spočtena na základě příjmů a výdajů, ale na základě výnosů a nákladů. Autarkie byla vypočtena dle následujícího vzorce.

$$A_{HV-H\check{c}} = \frac{V_{H\check{c}}}{N_{H\check{c}}} (2)$$

Následující tabulka uvádí hodnoty autarkie v jednotlivých letech.

Tabulka 28 - Autarkie spolek Baobab z.s.

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Náklady	5141911	5447276	5658830	5932856	6026084	6325561	6536962	6463607	6429495	6017945	6379930
Výnosy	4440243	4725926	4905563	5035292	5122828	5351241	5530413	5357044	5289488	5992645	6793384
AUTARKIE	86,3539	86,7576	86,6886	84,8713	85,0109	84,5971	84,6022	82,8801	82,2691	99,5796	106,481

Zdroj – Vlastní zpracování dle výpočtů

Tabulka nám ukazuje, že organizace začíná být soběstačná až v posledních dvou letech. Je to z toho důvodu, že se v letech 2007–2017 nacházela v dlouhodobé ztrátě, která se projevila právě na její soběstačnosti. Nicméně i zde je potřeba zdůraznit, že organizace je zcela závislá na poskytnutých dotacích, které jí zajišťují dostatek finančních prostředků.

Z výsledků autarkie je zřejmé, že míra soběstačnosti neziskových organizací je zcela závislá na přijatých dotacích. Zde je potřeba zdůraznit, že dotace jsou nenárokovatelné, a proto je v dlouhodobém měřítku potřeba zajistit organizacím i jiné zdroje příjmů.

4.6 Doba obratu pohledávek

Tento ukazatel popisuje, jak rychle organizace získá zpět své pohledávky od odběratelů. Hodnota nám říká, jak dlouho firma průměrně financuje své odběratele. Čím nižší je doba obratu pohledávek, tím méně financí organizace potřebuje k financování pohledávek.

Doba obratu pohledávek je spočtena podle následujících vzorců:

$$\text{počet obrátek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}} \quad (3)$$

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{360}{\text{počet obrátek}} \quad (4)$$

4.6.1 Doba obratu pohledávek – Pionýr z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno

Nejprve byla spočtena doba obratu pohledávek pro pionýrskou skupinu. Tento ukazatel bylo možné spočíst pouze do roku 2014, neboť od tohoto roku již skupina neeviduje žádné pohledávky. Dobu obratu pohledávek lze vyčíst z následující tabulky.

Tabulka 29 - Doba obratu pohledávek pionýrská skupina Veteráni Kladno v letech 2007 - 2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	204 156,00 Kč	201 322,00 Kč	205 778,00 Kč	232 188,00 Kč	263 081,00 Kč	114 710,00 Kč	394 900,00 Kč	399 550,00 Kč
Pohledávky	12 338,00 Kč	6 528,00 Kč	6 009,00 Kč	19 562,00 Kč	22 316,00 Kč	31 238,00 Kč	8 691,22 Kč	10 000,00 Kč
Počet obrátek	16,55	30,84	34,24	11,87	11,79	3,67	45,44	39,96
Doba obratu pohledávek	21,76	11,67	10,51	30,33	30,54	98,04	7,92	9,01

Zdroj - Vlastní výpočet dle dokumentů pionýrské skupiny

Z tabulky je patrné, že průměrná doba obratu pohledávek je 27,47 dne. Znamená to, že skupina je schopna své pohledávky získat zpět v horizontu 30 dní. Výrazně vybočující hodnotou je doba obratu pohledávek v roce 2012, kdy pionýrská skupina Veteráni Kladno vykazovala nižší tržby než v letech předchozích. Bylo to způsobeno především odlivem aktivních členů skupiny, a tudíž nepořádání některých akcí.

4.6.2 Doba obratu pohledávek – Junák – český skaut, středisko Stopa Kladno, z.s.

Dále byla spočtena doba obratu pohledávek pro středisko Stopa. Tento ukazatel bylo možné spočíst pouze v letech 2011 a 2012, neboť v jiných letech středisko neeviduje žádné pohledávky. Dobu obratu pohledávek lze vyčíst z následující tabulky.

Tabulka 30 - Doba obratu pohledávek středisko Stopa v letech 2011 a 2012

Rok	2011	2012
Tržby	76 000,00 Kč	79 500,00 Kč
Pohledávky	250,00 Kč	700,00 Kč
Počet obrátek	304	113,5714286
Doba obratu pohledávek	1,184210526	3,169811321

Zdroj – Vlastní zpracování na základě výpočtů dle dokumentů střediska Stopa

Z tabulky je patrné, že průměrná doba obratu pohledávek je 2,18 dne, což znamená, že středisko je schopno získat své pohledávky zpět v horizontu 3 dní. Takto nízká doba obratu pohledávek je způsobena faktem, že evidované pohledávky se pohybují v řádu stokorun.

4.6.3 Doba obratu pohledávek – Baobab z.s.

Jako poslední byla vypočtena doba obratu pohledávek pro zapsaný spolek Baobab. V tomto případě bylo možné spočítat tento ukazatel pro celé sledované období. Vypočtené hodnoty ukazatele jsou zobrazeny v následujících tabulkách. Pro větší přehlednost byla tabulka rozdělena na dvě části dle sledovaných let.

Tabulka 31 - Doba obratu pohledávek Baobab z.s v letech 2007–2011

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Tržby	424 114,00 Kč	428 354,00 Kč	429 054,00 Kč	432 047,00 Kč	436 213,00 Kč
Pohledávky	11 536,93 Kč	19 957,40 Kč	33 827,76 Kč	70 975,68 Kč	70 348,94 Kč
Počet obrátek	36,76142613	21,46341708	12,68348835	6,087254113	6,200704659
Doba obratu pohledávek	9,792873614	16,77272536	28,38335874	59,13996579	58,05791758

Zdroj – Vlastní zpracování na základě výpočtů dle dokumentů organizace

Tabulka 32 - Doba obratu pohledávek Baobab z.s. v letech 2012–2017

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tržby	438 653,00 Kč	446 521,00 Kč	451 032,00 Kč	449 653,00 Kč	453 482,00 Kč	512 627,00 Kč
Pohledávky	84 991,90 Kč	73 689,61 Kč	150 263,80 Kč	176 924,80 Kč	238 393,00 Kč	69 305,00 Kč
Počet obrátek	5,161115353	6,059483827	3,001601184	2,541492205	1,902245452	7,396681336
Doba obratu pohledávek	69,75236463	59,41100105	119,9359868	141,6490672	189,2500254	48,6704758

Zdroj – Vlastní zpracování na základě výpočtů dle dokumentů organizace

Z tabulky je patrné, že průměrná doba obratu pohledávek je 72,8 dne. Znamená to, že spolek je schopen své pohledávky získat zpět v horizontu průměrně 73 dní. Výrazný nárůst v ukazateli doby obratu pohledávek je zaznamenán od roku 2014 do roku 2016, kdy byla průměrná doba obratu pohledávek 150,2 dne. Tento výkyv byl způsoben neproplacenými dotacemi za evropské projekty.

5 Závěr

Hlavním cílem práce je porovnat způsoby hospodaření tří neziskových subjektů. K tomuto porovnání byly vybrány dvě organizace s obdobným zaměřením a jedna organizace s odlišným zaměřením. Nejprve jsou porovnány subjekty Pionýr z.s. – Pionýrská skupina Kladno a Junák – český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s.

Z rozboru hospodaření obou těchto organizací je zřejmé, že hlavním příjmem jsou dotace od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Jejich výše je závislá na počtu registrovaných členů. V tomto případě lze z doložených údajů vysledovat, že středisko Stopa udržuje na rozdíl od Pionýrské skupiny Veteráni Kladno relativně stabilní počet členů. V tomto ohledu by bylo vhodné zamyslet se, zda by pro středisko nebylo efektivní navýšit členskou základnu a získat tak vyšší finanční prostředky. Je však nutné vzít v potaz i opačnou stránku věci a to fakt, že vzhledem ke stabilní členské základně lze efektivněji plánovat rozpočet. Díky tomu má také středisko Stopa stabilnější hospodářský výsledek a v dlouhodobém sledování je soběstačnější než pionýrská skupina Veteráni Kladno.

S vyššími příspěvky z dotace by totiž nebylo nutné, aby si účastníci hradili veškeré výdaje na akcích a výpravách tzv. do koruny a bylo by možné ceny ponížít o případné dotace na činnost.

Tuto výhodu naproti tomu využívá pionýrská skupina Veteráni Kladno, která mimo dotací z MŠMT čerpá i další dotace například ze Středočeského kraje či z fondů města. Je tak schopna částečně dotovat některé aktivity a děti tak nemusí výpravy hradit v plné výši.

Středisko Stopa využívá dotace především na realizaci letního tábora, který je tak pro děti finančně výhodnější. Pionýrská skupina naopak dotuje dětem akce v průběhu školního roku (je však nutné zohlednit, že na rozdíl od střediska Stopa pořádá více vícedenních, a tudíž nákladnějších aktivit). Letní tábor skupina nedotuje ze získaných prostředků, a naopak je to jediná činnost, při které skupina generuje vlastní zisk. Takto skupina postupuje zejména proto, že i přes to, že tábor není dotovaný se jeho cena nedostává přes hranici běžných cen táborů, avšak aktivity během roku mohou pro většinu rodičů znamenat finanční zátěž.

Autorka práce doporučuje středisku Stopa zvážit především možnost čerpání dalších dotací, které jsou pro organizace pracující s dětmi poskytovány a přehodnotit aktivity, které jsou tímto způsobem dotovány. Z dostupných dat totiž vyplývá, že se aktivit

v průběhu roku neúčastní velké množství dětí. V případě snížení nákladů na tyto aktivity by byl zřejmě zájem vyšší.

V porovnání těchto dvou organizací je vhodné zmínit, že oba subjekty vedly do roku 2015 pouze daňovou evidenci. Junák – český skaut, středisko Stopa Kladno, z. s. v této evidenci pokračuje i nadále. Pionýr z.s. – Pionýrská skupina Veteráni Kladno vede od roku 2016 podvojný účetnictví, a to z důvodu jednoduššího nárokování dotací z MŠMT. Z tohoto důvodu autorka do budoucna doporučuje středisku Stopa zvážit přechod na podvojný účetnictví.

Závěrem porovnání je vhodné shrnout, že hospodaření obou organizací vede k plnohodnotnému naplňování cílů organizací, ač s rozdílným způsobem financování.

Třetí organizací, která měla poukázat na rozdíl ve financování je Baobab z.s. Baobab z.s. není na rozdíl od dvou výše zmíněných organizací založen na práci dobrovolníků.

Z dostupných dat je tedy zřejmé, že největší podíl na nákladech nesou mzdové náklady.

V případě prvních dvou organizací jsou největší náklady čerpány na samostatnou činnost.

Nicméně zdroje financí jsou velmi podobné. Baobab z.s. je také závislý na čerpání dotací.

Nicméně vzhledem k zaměření nečerpá finance z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ale zejména z Ministerstva práce a sociálních věcí. Výše dotací je razantně odlišná především kvůli velikosti organizací.

Dalším důvodem je, že na sociální oblast je uvolňováno markantně více finančních prostředků. Velkou část dotací pak Baobab z.s. získává z regionálních rozpočtů, a to z rozpočtu hlavního města Prahy a z rozpočtu středočeského kraje. Velkou část finančních prostředků také zastávaly finance z evropských fondů, které autorka práce doporučuje začít znovu využívat.

Doporučením pro středisko Stopa a pionýrskou skupinu Veteráni Kladno je zvážit možnost zapojení se do evropských projektů. Pro takto malé organizace sice není jednoduché získat individuální evropskou dotaci, nicméně například hlavní spolek Pionýr z.s., některé evropské projekty realizuje a je pouze na pionýrských skupinách, zda se do těchto projektů zapojí. Vzhledem k nárustu dospělých pracovníků ve skupině je možnost zapojit se do těchto projektů poměrně vysoká. U střediska Stopa tato možnost není tak velká, neboť Junák – český skaut z.s., mnoho možností získat evropské finance nevyužívá. Nicméně vhodnou příležitostí jsou pro ně například různé formy ERASMU +. V těchto programech lze žádat finance na různé výměnné pobyty s širokým spektrem zaměření. Vzhledem

k oblibě, kterou mají skauti v zahraničních putovních výletech by tato možnost byla nejen finančním přínosem, ale zejména příležitostí podpořit jejich zahraniční putování.

Seznam použité literatury

ČEPELKA, O. Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie. 1. vydání. Praha: Občanské sdružení Omega, 2003. 135 s. ISBN 80-902376-3-0

DUBEN, Rostislav. Neziskový sektor v ekonomice a společnosti. Praha: Codex, 1996. ISBN 80-85963-19-1.

HYÁNEK, Vladimír. Ekonomika neziskových organizací. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. Distanční studijní opora

KIZÁKOVÁ, Hana. Terminologie neziskového sektoru: Glosář anglicko-český. Praha: ICN, 1997

KUVÍKOVÁ Helena, MAŤÁTKOVÁ Kateřina a STEJSKAL Jan.. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.

KRAFTOVÁ, Ivana. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002. 206 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-778-2.

MURRAY Katherine a MUTZ, John Massie. Fundraising for dummies. 3rd ed. Hoboken, NJ: Wiley Publishing, 2010. --For dummies. ISBN 0470568402

PELIKÁNOVÁ, Anna. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: Grada Publishing, 2016. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5699-8.

PELC, Vladimír. Zákon o daních z příjmů: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-517-6.

REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5.

RYŠÁVKOVÁ, Veronika. Nový občanský zákoník úplně pro všechny. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-247-5157-3.

SALAMON, Lester M. a Helmut K. ANHEIER. Defining the nonprofit sector: a cross-national analysis. Manchester: Manchester University Press, 1997. Johns Hopkins nonprofit sector series, 4. ISBN 0-7190-4902-4.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace. Praha: Grada, 2012.

Webové zdroje:

Doba obratu pohledávek | ALTAXO SE. ★ Zakládání a prodej ready made společností - ALTAXO [online]. Copyright © 2015, ALTAXO SE [cit. 28.03.2019]. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/provoz-firmy/management/rizeni-podniku/doba-obratu-pohledavek>

Výzva 090 OPZ - www.esfcr.cz. Domovská stránka - www.esfcr.cz [online]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/vyzva-090-opz>

[online]. Copyright © 2019 Středočeský kraj. Všechna práva vyhrazena. [cit. 28.03.2019]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/urad/granty-dotace>

Oficiální dokumenty

Zákon č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník

Zákon č. 304/2013 Sb. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Zákon č. 563/1991 Sb. Zákon o účetnictví

Zákon č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

Vyhláška č. 504/2002 Sb. Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví

Seznam vzorců

- (1) Vzorec autarkie dle příjmů a výdajů
- (2) Vzorec autarkie dle výnosů a nákladů
- (3) Vzorec počtu obrátek
- (4) Vzorec doby obratu pohledávek

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Formy fundraisingu	37
Tabulka 2 - Aktuální operační programy.....	38
Tabulka 3 - Počty registrovaných členů a oddílů v letech 2007 -2017.....	44
Tabulka 4 - Harmonogram činnosti	45
Tabulka 5 - Příjmy pionýrské skupiny v letech 2007 - 2017	47
Tabulka 6 - Celkové příjmy pionýrské skupiny v letech 2007 - 2017.....	48
Tabulka 7 . Výdaje pionýrské skupiny v letech 2007 - 2017	49
Tabulka 8 -Výdaje pionýrské skupiny v letech 2007 - 2017	49
Tabulka 9 - Celkové výdaje pionýrské skupiny.....	50
Tabulka 10 - Hospodářské výsledky v letech 2007 - 2017	51
Tabulka 11 - Stav majetku pionýrské skupiny v letech 2007 - 2011.....	52
Tabulka 12 - Stav majetku pionýrské skupiny v letech 2012 - 2017.....	52
Tabulka 13 - Počet registrovaných členů a oddílů v letech 2007 - 2017.....	54
Tabulka 14 - Příjmy střediska Stopa v letech 2007 - 2017	55
Tabulka 15 - Výdaje střediska Stopa v letech 2007 -2017	56
Tabulka 16 - Hospodářské výsledky v letech 2007 - 2017.....	57
Tabulka 17- Soupis majetku střediska Stopa v letech 2007 -2011	58
Tabulka 18 - Soupis majetku střediska Stopa v letech 2007 -2011	58
Tabulka 19 - Struktura aktiv v letech 2007 - 2017	61
Tabulka 20 Struktura pasiv v letech 2007 - 2017	63
Tabulka 21 - Struktura nákladů v letech 2007–2017	66
Tabulka 22 - Struktura výnosů v letech 2007–2017	66
Tabulka 23 - Čerpání dotací ve sledovaném období – PS Veteráni Kladno.....	70
Tabulka 24 - Čerpání dotací z programu OP LZZ	72
Tabulka 25 - Podmínky získání podpory	72
Tabulka 26 - Autarkie – Pionýr z.s. - Pionýrská skupina Veteráni Kladno.....	73
Tabulka 27 - Autarkie středisko Stopa	74
Tabulka 28 - Autarkie spolek Baobab z.s.	75
Tabulka 29 - Doba obratu pohledávek pionýrská skupina Veteráni Kladno v letech 2007 - 2014	76
Tabulka 30 - Doba obratu pohledávek středisko Stopa v letech 2011 a 2012.....	76
Tabulka 31 - Doba obratu pohledávek Baobab z.s v letech 2007–2011.....	77

Tabulka 32 - Doba obratu pohledávek Baobab z.s. v letech 2012–2017.....	77
---	----

Seznam grafů:

Graf 1 - Výše členských příspěvků v letech 2007 - 2017 v Kč	46
Graf 2 - Výše dotací v letech 2007 -2017	47
Graf 3 - Vývoj hospodářského výsledku v letech 2007 - 2017.....	51
Graf 4 - Vývoj majetku PS v letech 2007 - 2017.....	53
Graf 5 - Výše členských příspěvků v letech 2007 - 20017	54
Graf 6 - Výše dotací v letech 2007 - 2017	55
Graf 7 - Vývoj výsledku hospodaření v letech 2007 -2017	57
Graf 8 - Vývoj majetku střediska Stopa v letech 2007 -2017.....	59
Graf 9 - Horizontální analýza aktiv v letech 2007 -2017	60
Graf 10 - Vertikální analýza pasiv	61
Graf 11 - Horizontální analýza pasiv v letech 2007 -2017	62
Graf 12 - Vertikální analýza asi v letech 2007–2017	64
Graf 13 - Horizontální a vertikální analýza nákladů a výnosů v letech 2007–2017.....	65
Graf 14 - Vertikální analýza nákladů.....	67
Graf 15 - Vertikální analýza výnosů.....	68
Graf 16 - Vývoj výsledku hospodaření v letech 2007–2017	69